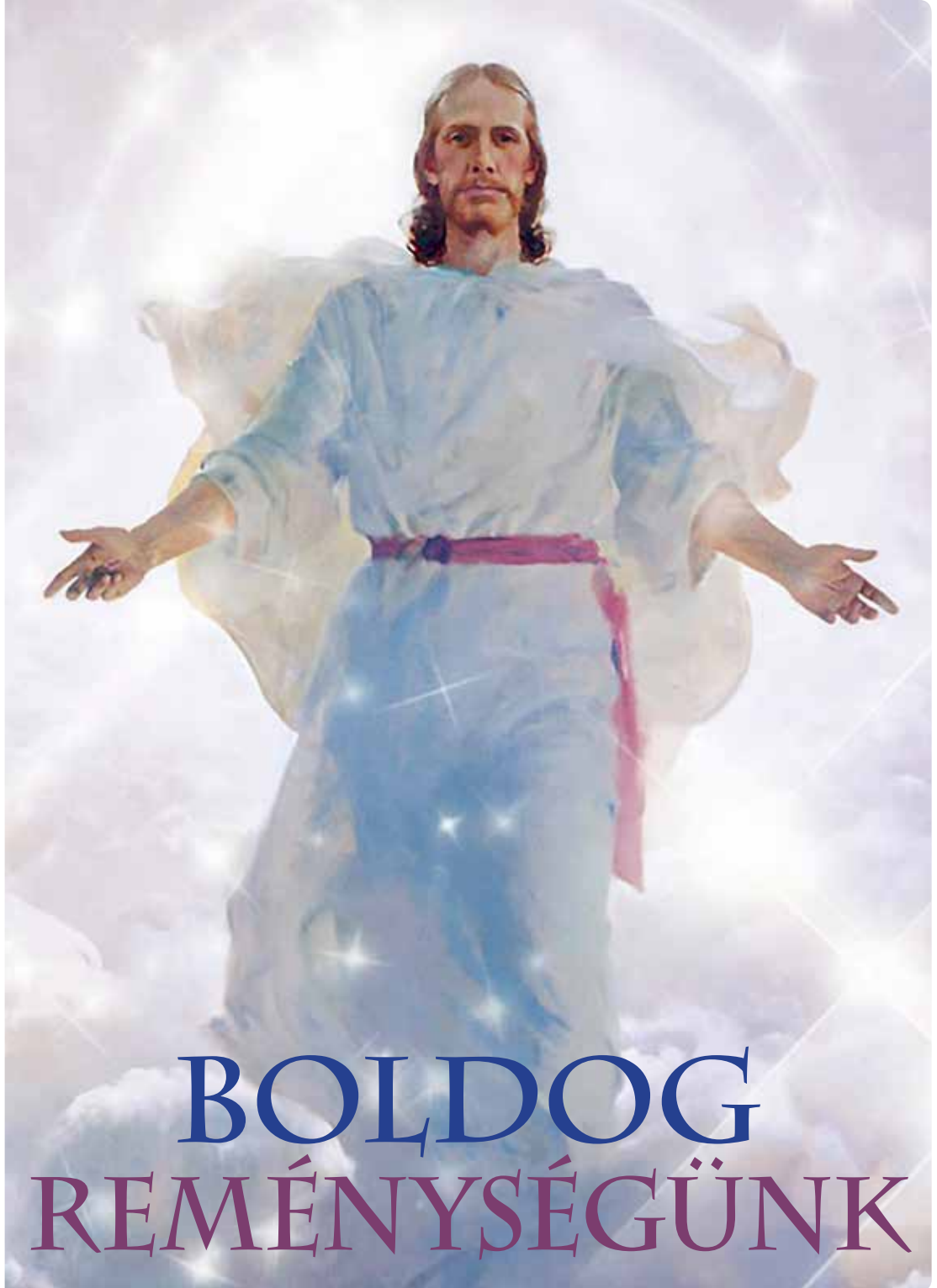

2017. SZEPTEMBER: IDENTITÁS NÉLKÜL + JOBB A MEGELŐZÉS, MINT A KEZELÉS + A FUGGER CSALÁD BŰNBOCSÁTÓ CÉDULÁI
+ A JÉZUS VISSZAJÖVETELÉNEK VÁRÁSA ÉS A MINDENNAPI RUTIN KÖZÖTT + A NAGY TALÁLKOZÁS
+ ÉLETEM LEGBOLDOGABB ÉVE + HOGYAN KÉSZÍTETTE ELŐ ISTEN A TEREPET + A SZÖVETSÉG PARANC SOLATA

Adventszemle

HAVONTA MEGJELENŐ TÁJÉKOZTATÓ ÉS GONDOLATÉBRESZTŐ FOLYÓIRAT A KRISZTUS VISSZAJÖVETELÉT VÁRÓKNAK

BOLDOG REMÉNYSÉGÜNK

Adventszemle

„Íme, Én hamar eljövök...”

Küldetésünk, hogy Urunkat, Jézus Krisztust dicsőítsük határtalan szeretete bizonyítékainak ismertetésével. Célunk az, hogy cikkeink és híreink által olvasóink jobban megismerjék a Megváltót, és reménykedve várják közeli eljövetelét.

10

11

14

20

3 Vezércikk

Teodor Huțanu

Az adventista DNS

4 Infó

Lifestyle-gyógyászat

– a Bukarestben tartandó Európai Egészségügyi Értekezlet központi témája

5 Tendenciák

Emilian Niculescu

Identitás nélkül

6 Börtönszolgálat – a szabadság utáni vágy jegyében

Marian Gabriel Aron

Jobb a megelőzés, mint a kezelés (I)

8 A reformáció 500. évfordulója

Benone Lupu

A Fugger család bűnbocsátó cédulái

10 A hónap témája

Gabriel Dincă

A Jézus visszajövetelének várása és a mindennapi rutin között

13 A hónap témája

Teofil Petre

A nagy találkozás

14 A hónap témája

Ellen White

Életem legboldogabb éve

16 Teológia

Ștefan Radu

Rövid bevezető Urunk, Jézus Krisztus üdvözítői munkásságába

18 Reflexiók

Mihai Baciu

Konzervatív vagy liberális?

20 Adventtörténelem

Beniamin Roșca

Hogyan készítette elő Isten a terepet

22 Azonosságunk pillérei

Florin Lăiu

A harmadik pillér: A Szövetség Parancsolata (II)

30 Gyermekoldala

Alina Chirileanu

Folytassuk a Biblia olvasását!

31 Szívtől szívnek

Ștefan Tomoiagă

Itt az ideje...

„Csak azok lesznek felvértezve az egész világot foglyul ejtő hatalmas csalással szemben, akik szorgalmasan tanulmányozták a Szentírást, és szeretik az igazságot. A Biblia bizonyágtétele nyomán felismerik az álcázott csalót. A próba senkit sem fog elkerülni. A kísértés rostája megmutatja, ki az igazi keresztény. Vajon Isten népe olyan szilárdan ragaszkodik az Igéhez, hogy érzékei nem fogják megcsalni? Fog-e ragaszkodni a Bibliához – és csakis a Bibliához – ebben a váltságban? Sátán mindent megtesz, amire lehetősége van, hogy az a nap felkészületlenül találja őket. Ügyeikből akadályt kovácsol számukra; földi kincsekből csapdát állít nekik; nehéz, kimerítő terheket helyez rájuk, hogy az élet gondjaival túlterhelt szívüket a megpróbáltatás napja tolvajként lepje meg.”
(Ellen G. White, *A nagy küzdelem*, 625)

2017. szeptember. A Romániai Hetednapi Adventista Egyház hitnevelő és tájékoztató havilapja. Megjelenik havonta az Unióbizottság irányításával.

Igazgató Balla Loránd; Főszerkesztő Teodor Huțanu; Tanácsadók Ștefan Tomoiagă, Aurel Neațu, Eduard Călugăru, Mihai Maur, Tiberiu Nica, Georgetel Pirlitu, Viorel Răducan, Iosif Pașca, Gabriel Ban; Különleges munkatársak Romică Sîrbu, Dragoș Mușat, Daniel Chirileanu, Florian Ristea; Fordította Bartha Sándor; Szerkesztette Zakariás Loránd; Tördelés Szócs Erzsébet; Levelezési cím Curierul Adventist (Adventszemle), str. Cuza Vodă, nr. 12, Cluj-Napoca, jud. Cluj, cod 400 107; Tel. 0756-059330; E-mail zakariaslorand@yahoo.fr; Website www.curieruladventist.ro; Nyomtatás Tipografia Fast Print, Șos. Cernica, nr. 101, Pantelimon, jud. Ilfov; Tel. 021/323 00 20, Fax 021/323 00 40

ISSN 1842 - 3361

AZ ADVENTISTA DNS

Az advent mozgalom egyik pionírja¹ egy alkalommal egy hívőről mesélt, aki földjének szántása közben – mivel nagy volt a hőség – félrevonult az árnyékba, és pipára gyújtott. A rövid pihenő alatt a lelkét leginkább felüdítő eseményen – szeretett Megváltójának visszajövetelén elmélkedett. A tiszta, kék égbolton csak egyetlen fehér, hatalmas kőtömbhöz hasonló felhő volt, és szinte önkéntelenül tette fel a kérdést: „Lehet, hogy pont ma jön el az Úr? Lehet, hogy ezen a fehér felhőn fogom meglátni Őt? Készen állok találkozni Vele? Vajon pipázgatás közben szeretne látni engem?”

Az adventizmus kezdeti szakaszában az ilyen és ehhez hasonló kérdések nem tűntek sem szokatlanoknak, sem túl gyerekesnek. Az Úr Jézus közeleli eljövételének várása uralkodó érzés volt az életükben, ami képes volt azonnali és konkrét változásokra készíteni őket, várakozókat. Az eredeti adventizmus lélegzetvétele a következő meggyőződés volt: az Úr még ma eljöhét! E vágytól fűtött emberünknek az az érzése támadt, hogy óriási távolság van a fehér felhő és a pipájából felszálló füst között. És mintha álmából riadt volna fel,

1. M. Ellsworth Olsen, *A History of The Origin and Progress of Seventh-Day Adventists*, RH Publishing Association, 1925, 255–256. o.

a földre szórta a dohányt, és a bálványát földre ásta. Az esti áhítaton minden magyarázat nélkül elmondta tapasztalatát. Erre a többiek is mesélni kezdtek. Mindannyian készen akartak lenni a Nagy Találkozásra, amely bármelyik pillanatban bekövetkezhetett.

Ha ilyen adventizmus él az elmében és a lélemben, az Úr Visszajövetelének „napja és órája” kizárja a *holnapot*, mivel minden a *mai napon* történik. Erre a következtetésre jutott William Miller. *Ma és máától fogva mindaddig*, míg szemünk meglátják Őt. A „Jézussal szemtől szemben” című régi énekünk egy mélyen adventista kérdésre világít rá: „Mit is mondok Néked majd?” Az első adventistáknak hiányos hermeneutikai ismereteik voltak, viszont egészséges vágyakozással rendelkeztek a menny iránt. Ma már szilárdan dokumentált prófétai magyarázatok vannak a birtokunkban, de mennyire szilárdan hiszünk abban, hogy az Úr akár már ma is eljöhét? Ha ma vizsgálnának meg bennünket, hányan rendelkeznénk ugyanilyen adventista DNS-sel: „Ámen, bizony jövel Uram Jézus!”? ■

Teodor Huțanu, a *Curierul Adventist* főszerkesztője

JÉZUSOMMAL SZEMTŐL SZEMBE, Ó, MILY BOLDOG LESZEK ÉN! NÉZVÉN ŐT AZ ÖRÖKLÉTBEN, AMELY INGYEN LETT ENYÉM.

Megújulás és Reform

te, családod, gyülekezeted, felebarátaid

A mozgalom a dagály hullámaiként söpört végig az országon. Városról városra, faluról falura és távoli vidékekre terjedt, és teljesen felrázta Isten várakozó népét. (...)

Felkészülni az Úrral való találkozásra – ez volt a küzdő lelkek célja. Kitartóan imádkoztak, és fenntartás nélkül az Úrnak szentelték magukat. Miller így jellemezte ezt a munkát: „Nincs nagy örömkítőrés. Mintha ezt arra az időre tartogatnák, amikor az egész menny és föld együtt fog örvendezni kibeszélhetetlen és teljes dicsőségben. Nincs kiáltás; ezt is akkorra őrzik, amikor az a mennyből hangzik majd. Az énekesek hallgatnak, várják, hogy az angyalok seregéhez, a mennyei kórushoz csatlakozhassanak... Nincsenek eltérő nézetek: mindenkinek egy a szíve és egy a lelke.” (...)

Istentől származó lelki ébredés

Nem ragaszkodtak többé a világ dolgaihoz, kigyógyultak az ellenségeskedésből és a gyűlölködésből. Megvallották hibáikat, Isten előtt, sírva, bűnbánó és megtört szívvel esdekeltek bocsánatért, és kérték, hogy fogadja el őket. (...)

Az apostolok kora óta támadt nagy vallási megmozdulások közül egyik sem volt mentesebb az emberi hibáktól és a sátáni mesterkedésektől, mint az 1844. évi őszi várakozás. A mozgalomnak azok a résztvevői, akik erősen álltak az igazság talapzatán, még most, hosszú évek múltán is érzik annak az áldott munkának a szent befolyását, és tanúsítják, hogy az Istentől volt.

(Ellen G. White, *A nagy küzdelem*, 400–401. o.)

LIFESTYLE-GYÓGYÁSZAT – A BUKARESTBEN TARTANDÓ EURÓPAI EGÉSZSÉGÜGYI ÉRTEKEZLET KÖZPONTI TÉMÁJA

A Lifestyle- vagy életmód-gyógyászat, annak hatékonysága, valamint a krónikus betegségek visszafordíthatósága képezi a következő Európai Egészségügyi Értekezlet központi témáját.

Az Európai Adventista Egyház Egészségügyi Osztálya által szervezett konferenciára 2018. április 17. és 23. között kerül sor Bukarestben, több mint 600 egészségügyi szakember és egyházi előljáró részvételével.

Az immár második alkalommal megrendezett értekezlet célja egyesíteni a kontinensen élő és dolgozó egészségügyi szakembereket, továbbá a reménység és a gyógyulás üzenetét hirdetni ebben az egyre inkább elvilágiasodó régióban.

„Jézus, az emberi szükségletek fáradhatatlan Szolgája bejárta a városokat és a falvakat, mindenkinek a javát szolgálta, gyógyította a betegeket, és bizonyoságot tett Atyja szeretetéről. Ma ugyanez a feladat vár ránk is: enyhítenünk kell az emberek szenvedését, dolgoznunk kell a betegek érdekében, és reménységet kell felkínálnunk mindenki számára” – hangsúlyozta Valérie Dufour, a Hetednap Adventista Egyház Inter-Európai Divíziója Egészségügyi Osztályának igazgatója.

A 2018-ban tartandó értekezlet témái közt újdonságnak számít az életmód mint kezelési módszer kérdése. A Lifestyle-gyógyászat nem csak a krónikus betegségek megelőzésének a módszere. A szervezők hangsúlyozzák, hogy „az értekezlet fő témája nem az elsődleges megelőzés lesz, sem az egészséges életmód általános jótékony hatásainak a felvázolása, hanem magának a Lifestyle-gyógyászatnak mint terapeuta alkalmazásnak a bemutatása.”

De mit is jelent ez? Az American College of Lifestyle Medicine szerint az életmód-gyógyászat olyan kezelési módszereket alkalmaz, amelyek az életmóddal kapcsolatosak, továbbá a jobbára növényi alapú, nem feldolgozott élelmiszerek alkotta étrenddel, testmozgással és rendszeres alvással, a stressz

kezelésével, a dohányzásról és az alkoholoról való lemondással, és más, a krónikus betegségek megelőzésének és kezelésének egyre elterjedtebb módszereivel.¹

A Lifestyle-gyógyászat – amely régóta ismert egyházunkban – jelen pillanatban az orvostudomány egyik fejlődő ágazatát képezi. Az életmód megváltoztatásának jótékony, gyógyászati hatásait kutatták, bizonyították és alkalmazzák is, és ez életet ment meg.

Ha ön egészségügyi szakember, egyházi előljáró vagy intézményvezető, lelkész vagy olyan laikus egyháztag, aki szolgálni szeretne a társadalom érdekében, akkor ez a rendezvény önhöz szól. A beiratkozások már elkezdődtek. Ön is feliratkozhat az [european-health-conference.org](https://www.european-health-conference.org) honlapon.

Szeretettel várjuk Bukarestben, 2018. április 17. és 21. között! ■

A Román Unió Egészségügyi Osztálya

1. <https://www.lifestylemedicine.org/What-is-Lifestyle-Medicine>

IDENTITÁS NÉLKÜL

„Mindazáltal az embernek Fia, amikor eljő, avagy talál-e hitet e földön?” Lk 18:8

A végidőkre vonatkozó ezen költői kérdésre maga az Úr Jézus adta meg az első választ, amikor a tanítványainak a visszajövetelét megelőző eseményekről beszélt:

„És mivelhogy a gonoszság megsokasodik, a szeretet sokakban meghidegül” (Mt 24:12).

A második választ napjaink valósága képezi. Az erre vonatkozó konkrét számadatok mind az Úr Jézus jövődélését igazolják. A németországi katolikus egyházra vonatkozó statisztikák szerint 1990-től kezdődően évente átlagosan 100.000 ember hagyta el az egyházat anélkül, hogy más felekezethez csatlakozott volna. 2016-ban ez a szám csak Németországban elérte a 360.000-et.

Németországban az idén 500 éves reformációt ünneplő lutheránus egyházban sem jobb a helyzet. A számadatok a következőket mutatják: 2001 és 2016 között 2.627.015 tag hagyta el az egyházat, vagyis évente átlagban 164.000.

1987-ben meglátogattam a Németország északi részén fekvő Kiel városát. A központban levő lutheránus templom talapzatára hatalmas fekete betűkkel valaki a következő szavakat festette: „Got ist tot!” (Isten halott). Néhány év múlva visszatértem a városba, és a feliratot ugyanott találtam. Senki sem törölte le, pedig, ha a kieliek erkölcsét nem is, szépérzéküket mindenképpen zavarhatta az a felirat.

A Pew kutatási központ, amely az amerikai, valamint a világ társadalmi trendjeit tanulmányozza, egyik jelentésében rámutat arra, hogy a 2007–2014-es időszakban azon amerikaiak száma, akik keresztényeknek vallják magukat, 78,4%-ról 70,6%-ra csökkent, vagyis 178,1 millióról 172,8 millióra. A semmilyen felekezethez nem tartozók aránya 16,1%-ról 22,8%-ra emelkedett ugyanebben az időszakban. Ez utóbbiakhoz tartoznak az agnosztikus ateisták és a vallási azonossággal nem rendelkező személyek is.

A Pew-jelentés szerint a kereszténység hanyatlása szinte minden demográfiai kategóriában megmutatkozik. „Főleg a fiatalok körében csökken a kereszténységhez csatlakozók aránya, de ez tapasztalható az amerikaiak minden korosztályában. Hasonló a trend a fehéreknél, színes bőrűeknél, vagy latin származásúaknál; mind a középiskolát, mind az egyetemet végzeteknél; nőknél és férfiaknál egyaránt.”

Az idei év júniusában a „Christianity Today” nevű híres amerikai folyóirat cikket közölt egy olyan vallási jelenségről, amely az Egyesült Államokban egyre nagyobb méretet ölt a protestánsok körében. A cikk címe: „The Rise of Nons. Protestants Keep Ditching Denominations” („Az

önazonosság nélküliek számának emelkedése. A protestánsok folyamatosan elhatárolódnak felekezeteiktől”).

A Gallup amerikai közvéleménykutató intézet megállapítása szerint 2000-től errefelé megkétszereződött azoknak a száma, akik semmilyen valláshoz nem tartoznak. Egyre többen jelentik ki magukról, hogy „vallástalanok”. Hat amerikaiból egy állítja, hogy vallástalan keresztény. Míg az ezredforduló előtt az amerikaiak fele egy bizonyos protestáns felekezethez tartozott, mára ez az arány 30%-ra csökkent.

A Hartford Valláskutató Intézet 2010-ben végzett felmérése szerint az Egyesült Államokban 35.000 nem-felekezeti gyülekezet létezik, s ezekhez 12.200.000 személy tartozott. Ha ezeket a személyeket egyetlen nagy felekezetbe tömörítjük, ők alkotnák a harmadik legnagyobb egyházat Amerikában, a római-katolikus és a dél-baptista egyház után. A történelmi egyházaktól való eltávolodás ugyanakkor azt az egyre jobban terjedő szkeptikus hozzáállást is jelzi, amellyel az amerikaiak általában az intézményekhez viszonyulnak.

A nem-felekezeti önazonosság irányzata annyira erőteljes, hogy még egyes egyházak is megpróbálják leplezni azonosságukat, hogy ezáltal elkerüljék negatív megítélésüket.

A karizmatikus mozgalmak tagjai egyszerűen csak „keresztényeknek” vallják magukat, mivel vélekedésük szerint a felekezetek csak megosztják a kereszténységet.

Ezen aggasztó jelenség okaira utalva Sam Rohrer, az American Pastors Network elnöke a következőket mondja:

„Amerikában a kereszténység hanyatlása nem csupán egy egyszerű felhívás kellene, hogy legyen az amerikaiak felé, hogy térjenek vissza az egyházba, hanem felhívás magához az egyházhoz, hogy térjen vissza Isten Igéjéhez. A kutatások eredményeiből láthatjuk, hogy a legtöbb lelkes nem hirdeti Isten Igéjének teljes tanítását a társadalmi problémákra, az életszentségre és az igazi tanítványságra vonatkozóan. Azért távolodik el nagyon sok amerikai az egyháztól, mert az egyház maga eltávolodott a Szentírás tekintélyétől. Ha azt akarjuk, hogy Isten áldása visszatérjen nemzetünkre, itt az ideje, hogy a lelkészek kiálljanak a bibliai igazságok mellett.” ■

Emilian Niculescu, nyugalmazott lelkész

VALLÁSOS
TENDENCIÁK
EMILIAN
NICULESCU

A KERESZTÉNYSÉG
HANYATLÁSA MIN-
DEN DEMOGRÁFIA
CSOPORTBAN
TETTEN ÉRHTŐ.

JOBB A MEGELŐZÉS, MINT A KEZELÉS (I)

ISTEN AZT AKARTA, HOGY JERUZSÁLEM LAKÓI PÉLDÁT MUTASSANAK A KÖRNYEZŐ TELEPÜLÉSEK LAKÓINAK, ÉS EZÉRT MINDENIK PRÓFÉTÁJA ÁLTAL „ELVONÓKÚRÁT” PRÓBÁLT ALKALMAZNI NÉPE KÖRÉBEN.

Jeruzsálem siralmas állapotba került Sátán „kábitószerei” – az aszarotok, a Baáloknak és más bálványoknak épített magaslatok – miatt. Az idegen istenek imádatának sok esetben fogság lett az ára. Isten a lelki és testi egészséggel egyaránt törődött, mivel a más istenekhez való vonzódásnak gyakran még betegség is lett a következménye. Azt akarta, hogy a város lakói példát mutassanak a környező települések lakóinak, és ezért mindenik prófétája által „elvonókúrát” próbált alkalmazni népe körében.

Hazánkban az utóbbi években egyre több fiatal kezd el kábítószerrel foglalkozni. Ennek okait az újdonság megtapasztalása, a valahova tartozás és a feltűnés vágyában kell keresnünk. A környezet nyomása néha olyan erős, hogy egyesek már csak azért is kezdenek el kábítószerrel foglalkozni, hogy elfogadják őket a társaik.

Amikor az egészségről van szó, azt szokták mondani, hogy jobb a megelőzés, mint a kezelés. A Humanitárius Börtönszolgálat ugyanezen megfontolásból kezdett megelőző programokat hirdetni az iskolákban.

Bukarestben 2016 őszén abból a célból kezdtünk ilyen irányú tevékenységet, hogy megállítsuk a villámgyorsan növekvő kábítószer-fogyasztást. Prahova megyében a legfiatalabb kábítószer-fogyasztó alig 9 éves!¹

Jelenleg a projekt Bákó, Bukarest, Târgoviște, Krajova és Videle helységeken zajlik, a következő három módon:

- Meghívjuk 2-3, kábítószer birtoklásért, fogyasztásért vagy kereskedésért elítélt személyt egy iskolába, hogy mondja el a történetét: hogyan vált fogyasztóvá, milyen hatással volt rá a környezete, és hogy mi az, amit megbánt. A találkozó másfél órára, amiből az utolsó fél órában a diákok kérdéseket tehetnek fel az elítélteknek. Egy későbbi időpontban visszatérünk az iskolába, de ekkor már egy rehabilitált személlyel (jó lenne, ha az Adventista Egyház tagja lenne az illető).
- Látogatás a jilvai börtönben. Az intézet keretén belül látogatható a „13-as Erőd”, ahol a kommunista korszakban politikai foglyokat, antikommunista papokat és rettegett gyilkosokat tartottak fogva. Ezenfelül látogatható a könyvtár, a sportterem, a tanterem, valamint a volt kábítószer-fogyasztók közössége (a szektorhoz egy műhely is tartozik, ahol különböző használati tárgyakat készítenek a foglyok, és ahol beszélgethetünk is velük).
- A már szabadult és rehabilitált foglyokat meghívjuk az iskolákba. Mivel ők már adventisták lettek, beszélnek arról, hogy milyen bánásmódban részesültek a börtönben, ugyanakkor arról is, hogy milyen szerepet tölt be Isten az életükben – hogyan segített lemondaniuk a szenvedélyekről, hogyan alapítottak családot és lettek tisztességes emberek.

A résztvevők reakciója arra enged következtetni, hogy igen nagy szükség van ezen a téren a megelőzésre:

„Nagyon értékesnek tartom ezt a tevékenységet, és úgy gondolom, hogy hasznára válik a társadalomnak. Manapság nagyon sok fiatal próbálja ki a kábítószereket pusztán kíváncsiságból, mivel nincs tudatában a veszélynek. Számunkra, fiatalok számára abban fog segítséget jelenteni az olyan emberek beszámolója, akik már átmentek ezen a szenvedésen, hogy tudatosítja bennünk a környezet hatásának veszélyét. Véleményem szerint ennek a programnak folytatódnia, sőt terjednie kell, hogy minél több fiatal tudomást szerezzen róla, és értékelje a szabadságot.”

Egy kilencedikes diáklány

„A foglyok felismerték, hogy kábítószer- illetve alkoholfüggőségük miatt kerültek ebbe a helyzetbe. A diákok megértették a foglyok tetteinek súlyát, de tetteik kiváltó okait is. Együttérzéssel fordultak a két fiatal fogvatartotthoz, elbeszélgettek velük, kérdéseket tettek fel nekik. A célkitűzések megvalósítása érdekében nagyon fontosak ezek a tevékenységek és találkozások, mivel tudatosítják a fiatalokban a káros szenvedélyekben rejlő veszélyeket.”

*Popescu Dalia, oktatási tanácsadó,
Krajovai Energetikai Líceum*

„Itt, a Videle-i Elméleti Líceumban egy teljesen más, erőteljes hatást kiváltó tevékenység zajlott. A három fogvatartott fiatalember beszélt saját tapasztalatairól, valamint olyan, életre szóló tanulságokat osztott meg, amelyek meghatározhatják a diákok jövőbeni döntéseit. A tevékenység nyomán a tanulóknak tudatosult a kábítószerekben rejlő valós veszély, és megértették, hogy figyelemmel kell megválasztaniuk a barátaikat, amihez nagy segítséget jelent, ha kommunikálnak a csa-

ládjukkal. Tudatosan bennük, hogy a kábítószer nem jelentenek megoldást a nehézségekre, hanem ellenkezőleg, csak súlyosbítják a helyzetet.

*Violeta Crăciun, igazgató,
Videle-i Elméleti Líceum*

„A jilavai börtönben zajló tevékenységek során a 112. számú fővárosi iskola V–VIII. osztályos tanulóinak lehetőségük nyílt szabadságvesztésre ítélt személyekkel találkozni. Meglepődtek, amikor látták, hogy teljesen normális személyekkel állnak szemben, akik életük egy adott szakaszában törvényt szegtek, és ezért kerültek börtönbe. A diákok különböző kérdéseket tettek fel nekik, mint például: Miért kerültek börtönbe? Milyen a kapcsolatuk a családjukkal, a társaikkal? Milyen terveik vannak a jövőre nézve?

Kellemes meglepetés volt számukra, hogy a rabok minden feltett kérdésükre azonnal és kedvesen válaszoltak. Szeretném megköszönni a diákok nevében is a tevékenység szervezőinek a projekt lebonyolításában tanúsított szakértelmet.”

Ioana Nedelcu, 112. számú Iskola, Bukarest.

A tapasztalatok arra bátorítanak, hogy a projektet az egész országra kiterjesszük, mivel azt szeretnénk, hogy minél kevesebb személy kerüljön kábítószer miatt börtönbe.

Összegzésképpen Victor Hugót idézem: „Aki megnyit egy iskolát, bezár egy börtönt.” ■

Marian Gabriel Aron, szociális projektek koordinátora, Humánitárius Börtönszolgálat

1. <https://www.republikanews.ro/prahova-cel-mai-mic-consumator-de-droguri-9-ani-interviu-cu-aida-dima-asistent-social-centrul-de-prevenire-evaluare-si-consiliere-antidrog-prahova/>

**A MEGELŐZÉS
FONTOSSAGA
GABRIEL
ARON**

**„ÉS KI MOZDUL MEG,
HOGY KÉRDEZZE:
JÓL VAGY-É?”
JER 15:5**

A FUGGER CSALÁD BŰNBOSÁTÓ CÉDULÁI

dén október 31-én ünnepli a protestáns világ a reformáció 500. évfordulóját. Luthert, az ifjú szerzetest különböző okok vezérelték, amikor arra a következtetésre jutott, hogy szakítania kell Rómával: a papok fényűző élete, az erkölcstelenség, a hatalomvágy, a lelkiesség hiánya, a Szentírás tanításainak megvetése, a szent dolgokkal való kereskedelem és a lelki tévelygés egyéb megnyilatkozásai. Mindezek közül leginkább a bűnbocsátó cédulák árusítása volt a legzavaróbb számára. A középkorban a bűnbocsátó cédulák jelentették az egyház pénzügyi megerősödésének legfontosabb eszközét. A kegyelmet és a megbocsátást nyilvánosan áruba bocsátották, és a jelenség olyan méreteket öltött, hogy a minél nagyobb jövedelemszerzés érdekében Johann Tetzel a következőket állította: „*Amint a pénzérme megcsörren a dobozban, a lélek máris a purgatóriumból a mennybe repül.*” Tetzel ténykedésének hivatalos igazolása az volt, hogy pénzt kell gyűjtenie a vatikáni Szent Péter bazilika építésére. Ennek a nagy kampánynak volt egyik közvetlen következménye Luther nyilvános felháborodása, a 95 tantétel kifüggesztése, valamint a Rómával való szakítás. Léteznek azonban dokumentumok, amelyek arra mutatnak, hogy Luther döntését mégsem a Tetzel, hanem a Fugger család tevékenysége váltotta ki.

Ki is volt a Fugger család?

A Fugger család több mint 300 éven keresztül valóságos gazdasági birodalmat igazgatott. 1500 és 1550 között Európa leggazdagabb családja volt, és a vagyona nemzedékről nemzedékre növekedett. Különböző területeken fektettek be: az apának, Hans Fuggernek, a vállalkozás alapítójának rövid idő alatt sikerült monopolizálnia a kelme-kereskedelmet, aztán terjeszkedni kezdett az ingatlanpiac felé, majd bányákat vásárolt Magyarországon, Németországban és Spanyolországban, bankár lett, és nem utolsósorban az egyházzal kötött üzleteket. Unokája, Jakob Fugger (akit Gazdag Jakob Fugger néven emlegettek) 1472-ben hivatalosan is az egyházzal kezd különböző üzleti vállalkozásokat.

A család a németországi Augsburgban élt. Itt rendezték be vállalkozásuk központját, innen irányították a gazdaságot és Európa különböző politikai játszmáit. Ők döntötték el, hol törjön ki háború, vagy hogy hol kössenek békét, kiivel szövetkezzen, kit nevezzenek érsekké, fejedelemmé vagy akár királlyá. 1492-ben I. Miksa fejedelemnek is kölcsönt adtak, emellett különböző hadjáratait is támogatták anyagiilag. Egy évvel később I. Miksa lett a birodalom császára, s így a Fugger család befolyása még nagyobb lett. Saját pénzükkkel szponzorálták a pápa személyes hadseregét, a Svájci Gárdát, valahányszor alkalmuk adódott. A Vatikán 1508-ban saját pénzérmét veretett, s a következő 20 évre a Fugger

család irányítása alá került a Vatikán monetáris gazdasága. Ők pénzelték V. Károlyt, valamint VIII. Henrik angol királyt, I. Ferdinánd cseh királyt, de a portugál és a dán királyokat is. Szinte elképzelhetetlen, milyen politikai hatalommal és gazdagsági befolyással rendelkeztek, de mindez csupán egy része volt üzleti vállalkozásaiknak. Majd adódott egy olyan pénzszerzési lehetőség, amit egyszerűen nem hagyhattak ki: a bűnbocsátó cédulák árusítása!

A bűnbocsátó cédulák

Az egyház már évszázadokkal korábban folyamatosan a megtérést és bűnbocsátást árusítva szerzett pénzt. A hívó ember lelke, de akár a már meghaltak lelkei is pénzért a purgatóriumból a mennybe kerülhettek – állították. A bűnbocsátó cédulákért fizetett összeg nagyságától függött a purgatóriumi büntetés időtartamának csökkentése.

Azt híresztelték, hogy a begyűlt összeget egy templom vagy kolostor építésére fordítják, de ez nem teljesen volt igaz. Mielőtt építkezési célokra fordították volna, különböző költségeket kellett fedezniük: elsősorban fizetni kellett a rendezvény szervezőit, a prédikátorokat, szónokokat, és persze azokat is, akik összeszedték az adományokat. Ezenfelül különböző adókat is kivetettek a lakosságra: fejedelmeknek, püspököknek, bíborosoknak és különböző egyházi elöljáróknak kellett megkapniuk a nekik járó júst. Ráadásul sok esetben az utazó prédikátorok és szerzetesek szállási költségeit is fizetni kellett, aminek gyakran nagyon borsos ára volt. A pénz szállító banknak is jelentős rész jutott, és további, előre nem látható veszteségek is felmerültek, így végül a begyűlt összeg közel egyharmada jutott el Rómába, ahol szintén különböző szükségleteket és kiadásokat kellett kielégíteni belőle. Csak egy kis rész maradt csupán az építkezés finanszírozására.

Fugger mindezt nagyon jól tudta, és habozás nélkül kihasználta az egyház szükségleteit. Jó katolikusként előbb saját maga és családja számára végleges és teljes bűnbocsátást vásárolt, és úgy vélte, hogy bármit is elkövetne, az már előre megbocsátatott. Eldöntötte, hogy a bűnbocsátó cédulákba fektet. Csak a megfelelő pillanatra várt.

Célja elérése érdekében egyik bizalmi emberét, Johannes Zinket alkalmaztatta Rómába, aki minden, Vatikánnal folytatott üzleti ügyét igazgatta. 1511 őszén aztán eljött a várva várt pillanat: Konstanzban tűzvész martalékává vált a székesegyház. Amint az eset Fugger tudomására jutott, rendelkezett, hogy Zink eszközölje ki X. Leó pápánál, hogy engedélyezzen egy a bűnbocsátó cédulák árusítását szorgalmazó kampányt, hogy a befolyt összegből újjáépíthessék a templomot. Fugger megígérte, hogy állja a kampány szervezési költségeit, és a pápa áldását adta Fugger kezde-

ményezésére, aki cserébe még egy hatalmas összeget is felkínált a pápának. Érdekes részlet, hogy a pápai bullát nem Konstanzba, a tűzvész helyére küldték, hanem egyenesen Augsburgba, a Fugger-rezidenciára. A konstanzi püspökkel folytatott egyezkedés nyomán a bankárok csak azon feltétel mellett vállalták a bulla átküldését Konstanzba, ha a püspöki kar megígéri, hogy a begyűlt összeg felét Fugger megtarthatja magának. Ez természetesen a bevételek jókora csökkenését jelentette, ám Jakob Fuggernek erre is volt megoldása. A Rómába kihelyezett bizalmi embere révén engedélyt szerzett arra, hogy a pénzgyűjtési akciót egész Németország területére kiterjessze.

Ebben a formában zajlott a bűnbocsátó cédulák árusítása több kolostor építése érdekében, olyan városokban, mint Wittenberg, Strasbourg, Nürnberg, Bécs, Trier vagy Ingolstadt. A lakosságnak a pokol büntetésétől való félelmét és megbocsátás iránti igényét sikeresen kihasználva, nagy mértékben gyarapodott a Fugger család bankszámláin letétbe helyezett pénzek összege. De ez még mindig csak a kezdet volt.

Valláspolitikai

1513. augusztus 30-án a brandenburgi Hohenzollern Albrecht fejedelem lett Magdeburg érseke. Alig egy héttel később Szászországban a testvérét kinevezték Halberstadt érsekévé. A kinevezést viszont el kellett ismernie a pápának is, ez azonban gondot jelentett, mivel ez esetben a Hohenzollern család irányítása alá került a német területek java része. Albrecht ráadásul alig 23 éves volt, és túl fiatalnak tartották egy ilyen fontos tisztség betöltésére. Mit tehetett? Úgy döntött, hogy Fuggerhez fordul, aki nagy jóindulatában és Zink közreműködésével átutalt a vatikáni bankba 1079 aranydukátot. Természetesen a kinevezéseket minden fenntartás nélkül elfogadták. Fugger azért is foglalkozott az ügygel, mivel Blankenfeld a rokonai közé tartozott.

Ekkor váratlan fordulat következett be: még jóformán át sem vették a hivatalukat, 1514. február 9-én meghalt Magonza érseke. Az övé volt az Alpokon túli területek legbefolyásosabb és leggazdagabb érseksége. A fiatal Albrecht nem sokat habozott: úgy döntött, hogy a sajátjához anektálja ezt a területet, csak hogy most már sokkal több pénzre volt szüksége, hogy véghezvigye tervét. Fugger bankárai ekkor 29.000 dukátot ajánlottak fel, a pápa azonban látni sem akarta Hohenzollern küldöttségét. Fuggert viszont nem olyan fából faragták, aki egykönnyen feladja, ezért két hónapon át tartó egyezkedés következett a pá-

pával és a császárral. Mivel folyamatosan emelte az ajánlatát, végül meggyőzte tárgyalófeleit. Fugger könyvelői alapos munkát végeztek. A rendelkezésünkre álló dokumentumokból tudjuk, hogy 48.236 aranydukátot, vagyis közel 9 millió eurónak megfelelő összeget utaltak át.

Hogyan térül meg ez a befektetés?

Fugger tapasztalt ember volt, és a nyereség perspektívája nélkül ő sem fizetett volna ki egy ekkora összeget. Újabb, négy hónapig tartó magántárgyalások következtek Rómával, amelynek eredményeképpen Albrecht brandenburgi érsek olyan – valósággal sokkoló – előnyökre tett szert, amiket egy ideig még el is titkolt, a fejedelmektől és a római püspököktől tartva. Albrecht a fél birodalomra kiterjedő kizárólagosságot szerzett a következő 8 évre a bűnbocsátó cédulák árusításában. És emellett természetesen minden addig árusított bűnbocsátó cédulát ki kellett vonni a forgalomból. Hogy érte el Albrecht küldöttsége mindezt? Természetesen úgy, hogy Zink, a rátermett tárgyaló különféle ígéreteket tett a pápának. Ezek közül a legfontosabb az volt, hogy garanciát vállalt a bejövetelek feléért. Albrecht számára így is elég volt a befolyt összeg, hogy kifizethesse tartozásait Fugger felé, s ráadásul még egy 5%-os pluszjövédelmet is biztosítson magának, amit a könyvelői gondosan fel is jegyeztek.

A kampánynak hivatalos neve is volt: „*Jubileumi bűnbocsátó cédulák a római Szent Péter bazilika építésére.*” A valóságban azonban ez egy agyafúrt pénzszerzési akció volt, amellyel megvásárolták Albrecht érsek hivatalát, és még gazdagabbá tették Fuggert. A domiciánus Johann Tetzl csak egy báb volt az egyszerű emberek kifosztásának sokkal átfogóbb tervében, természetesen mindez a vallás és a vezetők jólétének címe alatt. Az ifjú Luther számára mindez már túl sok volt. Dühében nem csak a rendszer és a pápaság ellen fordult, hanem továbbment egészen a gyökerekig, és rámutatott, hogy a bűnbocsátó cédulák és minden más, az üdvösség megvásárlására irányuló módszer lényegében hiábavaló igyekezet. Mert az üdvösséget kegyelem által nyerjük, mivel „az igaz hitből él.” ■

A SZENT DOLGOKKAL VALÓ KERESKEDELEM BENONE LUPU

LUTHER NEMCSAK A RENDSZER ÉS A PÁPASÁG ELLEN FORDULT, HANEM TOVÁBBMENT EGÉSZEN A GYÖKEREKIG, ÉS RÁMUTATOTT ARRRA, HOGY A BŰNBOSZÁTÓ CÉDULÁK ÉS MINDEN MÁS, AZ ÜDVÖSSÉG MEGVÁSÁRLÁSÁT CÉLZÓ PRAKTIKA LÉNYEGÉBEN HIÁBAVALÓ IGYEKEZET.

Dr. Benone Corneliu Lupu, lelkész, Róma, Olaszország

A JÉZUS VISSZAJÖVETELÉNEK VÁRÁSA ÉS A MINDENNAPI RUTIN KÖZÖTT

TALÁN A VISZ-
SZAJÖVETEL
VÁRÁSA TÖBBET
JELENT A PRÓ-
FÉCIÁK ISMERE-
TÉNÉL ÉS MAGÁ-
NÁL A HITNÉL?
TÖBBET JELENT
A VISSZAJÖVETEL
SZERETETÉNÉL,
A GYŰLEKEZET
LÁTOGATÁSÁNÁL,
A TIZEDADOMÁNY-
NÁL ÉS A SZOM-
BAT MEGTARTÁ-
SÁNÁL? NEM ELÉG
HA VÁRJUK VISZ-
SZAJÖVETELÉT,
HISZEN HIT ÁLTAL
- ÉS NEM CSELE-
KEDETEK ÁLTAL -
MÁR ÜDVÖSSÉGET
NYERTÜNK? VAN
OLYAN FIGYEL-
MEZTETÉS, AMELY
ARRA UTAL, HOGY
MEG KELL TEN-
NÜNK BIZONYOS
KÜLÖNLEGES ELŐ-
KÉSZÜLETEKET?

Isten gyermekei számára az évszázadok során az Úr Jézus Krisztus visszajövele jelentette a legvártabb és legcsodálatosabb eseményt. Ez a mi boldog reménységünk, mely a mennyei család harmóniájába való visszatérés örömét és reménységét jelenti. Ezt az eseményt a Biblia 1746 szövegben említi. Az Ótestamentum 1527-szer, az Újtestamentum pedig 319-szer.

Charles Swindoll írja: „A második adventre vonatkozó bibliai jóvendülés meglephet bennünket: minden harmincadik bibliaversből egy Jézus

Krisztus második visszajöveletét említi. A 216 újtestamentumi fejezetben több mint 300 utalás van Krisztus második eljövételére. Az Újtestamentum 27 könyvéből 23 említi ezt az eseményt. Az Ótestamentumban olyan emberek, mint Jób, Mózes, Dávid, Ésaiás, Jeremiás, Dániel, valamint a kis próféták zöme írásában említést tesz Krisztus visszajöveletéről. Az Üdvözítő követői az évszázadok során hitték, leírták és tanították, hogy egy napon Jézus visszatér a földre. Hasonlóképpen tettek az apostolok is. Hitük igazolja ezt az eseményt.”

Annyira fontos kérdés ez, hogy maga Jézus Krisztus is gyakran beszélt visszajöveletéről. Mindezek mellett e csodálatos esemény alig gyakorol hatást társadalmunkra és mindennapi életünkre. A mindennapi rutin, világi vágyaink és álmaink hajszolása egyre jobban érezteti hatását.

Talán a visszajövele várása többet jelent a prófeciák ismereténél és magánál a hitnél? Többet jelent a visszajövele szereteténél, a gyülekezet látogatásánál, a tizedadománynál és a szombat megtartásánál? Nem elég ha várjuk visszajöveletét, hiszen hit által – és nem cselekedetek által – már üdvösséget nyertünk? Van olyan figyelmeztetés, amely arra utal, hogy meg kell tennünk bizonyos különleges előkészületeket? Ha válaszolni akarunk ezekre a kérdésekre, ajánlatos megfigyelnünk, mire tanít a Biblia a Jézus Krisztus visszajöveletére való felkészülésünkre vonatkozóan.

Jézus válasza

A Szentírás igazolja, hogy az üdvtörténet fontosabb pillanataiban Isten az Ő szeretetében nyilvánítottatta terveit gyermekeinek. Amikor a tanítványok kérdéseket tettek fel az Üdvözítőnek visszajöveletére vonatkozóan, két dologra akartak választ kapni: *mikor következnek be mindezek, és mi lesz az eljövetele jele az idők végén?*

Meglepő, hogy Jézus nem ezekre a kérdésekre tette a hangsúlyt, és nem helyezte bizonyos sorrendbe az eseményeket. Bár több eseményt is felsorolt, hozzáfűzte, hogy az még nem lesz a vég. Hallgatói figyelmét nem a „mikor” vagy „az eljövételének jelei” fogalmakra terelte, hanem a következőkre: „meglássátok, hogy valaki el ne hitessen titeket”, „vigyázzatok és imádkozzatok”, valamint „legyetek készen”. Ha a tanítványok hasznára lett volna, hogy ismerjék az időket és visszajövetelének jeleit, akkor Jézus ismertette volna velük. Ezzel szemben az Üdvözítő felhívása a *vigyázást*, az *imát*, és a *készenlélet* hangsúlyozta. A második eljövételbe vetett hit és „visszajövetelének szeretete” Jézus igazi tanítványát tevékeny várakozásra és folyamatos felkészülésre indítja. A Biblia utolsó könyvében, Jel 18:1 versében azt találjuk, hogy Babilon pusztulása előtt Isten figyelmeztető üzenetet küld, amely bevilágítja az egész földet az Ő dicsőségével. Ez fogja felkészíteni a világot, hogy készen legyen Jézus Krisztus visszajövetelére.

Meglássátok, hogy valaki el ne hitessen titeket!

Félrevezethetnek bennünket erre az eseményre vonatkozóan? Jézus Krisztus éberségre szólítja fel tanítványait, mivel Sátán csodatevő erejével megpróbálja elhíttetni az embereket. A Biblia szerint ezek a csodák „rendkívüliek”. És abban a mértékben, amennyi hatalom adatott neki, valóságos csodákat fog tenni. A Szentírás szerint „elhiteti a földnek lakosait a jelekkel, amelyek adatának néki, hogy cselekedje”. Tehát nemcsak színlelt csodákat fog tenni, hanem valóságosakat.

Ebben a helyzetben feltehetjük a kérdést: Hogyan őrizkedhetünk álnokságaitól és csodáitól, amelyek akár valóságosak is lehetnek?

Az ihletett író a következőket tanácsolja: „Csak azok lesznek felvértezve az egész világot foglyul ejtő hatalmas csalással szemben, akik szorgalmasan tanulmányozták a Szentírást, és szeretik az igazságot. A Biblia bizonyágtétele nyomán felismerik az álcázott csalót. A próba senkit sem fog elkerülni. A kísértés rostája megmutatja, ki az igazi keresztény. Vajon Isten népe olyan szilárdan ragaszkodik az Igéhez, hogy érzékei nem fogják megcsalni? Fog-e ragaszkodni a Bibliához – és csakis a Bibliához – ebben a válságban? Sátán mindent megtesz, amire lehetősége van, hogy az a nap készületlenül találja őket. Ügyeikből akadályt kovácsol számukra; földi kincsekből csapdát állít nekik; nehéz, kimerítő terheket helyez rájuk, hogy az élet gondjaival túlterhelte szívüket a megpróbáltatás napja tolvajként lepje meg.” (Ellen G. White, *A nagy küzdelem*, 625. o.).

Vigyázzatok és imádkozzatok – ez az egyedüli biztos út!

Mit akart mondani Jézus a „vigyázzatok és imádkozzatok” felhívással?

Olajfák hegyén tartott utolsó prédikációjában Jézus azt tanácsolja, hogy vegyük észre eljövételének jeleit. Akik megfogadják ezt a tanácsot, tanulmányozni fogják a Szentírást, hogy felfedezzék a második eljövétel előjeleit. Ők a jövődőlés emberei, akik a Gondviselés minden egyes jelével készek azonosulni. Az Igében való elmélyülés által Istentől függővé tették életüket. Az Ige ismerete azonban nem fogja őket sem vakbuzgósághoz, sem az idők spekulatív értelmezéséhez vezetni, és nem fognak minden eseményt a végidőről szóló elképzeléseikbe illeszteni. A Szentírás ismerete megérteti velük az utolsó eseményekre, valamint a jó és a gonosz közötti nagy küzdelemre vonatkozó biblikus tanítást.

A jövődőlésben a jelenvaló igazságra fognak összpontosítani, és közelről figyelik, hogyan teljesedik Jel 13. fejezetének prófécijája. Szemmel tartják annak az országnak a meglepő átváltozását, amely a világon a vallásszabadság zászlóvivője volt. És látják, hogy ez a drága szabadság fokozatosan átalakul, a fenevad szörnyű képévé válik, és üldözni kezdi Isten népét.

Válaszlépként megtesznek minden tőlük telhetőt, hogy megvédjék minden ember azon jogát, hogy saját lelkiismerete szerint imádják Istent. És mindenkinek beszélni fognak a vallásszabadság megszűnésének tragikus voltáról. Isten gyermekei ilyen pillanatokban imádkozni fognak, és hő vággyal kérik majd, hogy jöjjön el Isten országa.

„Jézus, amikor figyelmeztetett, hogy virraszunk és imádkozzunk, megjelölte az egyedül biztonságos utat. Feltétlenül virrasztanunk kell. Szívünk csalárd, az emberi természet gyengeségei és esendőségei vesznek körül, Sátán pedig elszánta magát a pusztításra. Mi elszunnyadhatunk, ellenfelünk mégsem alszik soha. Mivel tudjuk, hogy lankadatlanul leelkedik ránk, mi se aludjunk, inkább virraszunk, és legyünk józanok!” (Ellen G. White, *Maranatha*, 57. o.).

Jézus hív, hogy legyünk készen

„Azért legyetek készen ti is, mert amely órában nem gondoljátok, abban jó el az embernek Fia” (Mt 24:44).

Ha a Szentírás mélyen szántó kutatása és az igazság szeretete megvédelmezhet a gonosz álnokságaitól, ha a bibliai jövődőlések ismerete

**ŐRKÖDJETEK ÉS
IMADKOZZATOK!
GABRIEL
DINCA**

**ISTEN GYERMEKEI
TÜRELMETLENÜL
VÁRJÁK JÉZUS VISSZAJÖVETELÉT, MERT CSAK
AKKOR TELJESEDIK
KI ÜDVÖSSÉGÜK.**

és megértése, valamint az Istentől való teljes függőség az egyetlen út, akkor mit akar mondani az Üdvözítő azzal, hogy „legyetek készen”?

A *készenlét* annyira fontos, hogy Urunk nem hagyott minket kedves figyelmeztetése nélkül, és ha természetünkéből fakadóan akarunk szolgálni, akkor ez elvezet bennünket az eljövételre való felkészüléshez. A „legyetek készen” felszólítás megértésének érdekében az Úr Jézus négy példázatot mondott el: a hűséges és bölcs szolga példázatát, a tíz szűz példázatát, a talentumok, valamint a juhok és a kecskék példázatát.

A hűséges és bölcs szolga számára a *készenlét* azt jelenti, hogy megfelelő időben osztja ki az edelt, és embertársainak szolgálva várja az Urat. A tíz szűz számára pedig azt jelenti, hogy készen állnak bemenni a Völegénnyel a menyegzőre. Ez a példázat hangsúlyozza, hogy mennyire fontos betöltekezni a Szentlélekkel. A balga szűzek azokat jelképezik, akik ismerik az igazságot, viszont az evangélium nem hozta meg az életükben a szükséges változást ahhoz, hogy *készen legyenek* Jézus visszajövetelére.

A menyői Völegény nem azért késik, mert még nincs készen. Ő már rég eljött volna, ha népe készen várta volna, s ha hűséggel eleget tett volna küldetésének: a világ felkészítésének (*Jézus élete*, 634. o.). A balga szűzek felkészülése nem volt teljes; mivel csak felszínes volt, hiányzott belőle a vágyakozás. Az okos szűzek nem voltak hajlandók olajat adni társaiknak, de ez nem önzésük jele volt. Egyszerűen arról van szó, hogy a jellem nem ruházható át. A leírt vagy kimondott szavak közül a legszomorúbb a következő: *Lehetett volna!*

„A bolond szűzek által képviselt emberek nem képmutatók. Tisztelik és pártfogolják az igazságot; szeretik azokat, akik hisznek az igazságban, mégsem vetik alá magukat a Szentlélek munkájának. Nem estek a Sziklára, Krisztus Jézusra, és nem engedik, hogy régi természetüket szétzúzza... Nem ismerik Istent. Nem tanulmányozták jellemét, nincs közösségük vele. Ezért nem tudnak bízni Istenben, és hinni Igéjében. Istenszolgálatuk formassággá süllyedt... Azzal áztatják magukat, hogy minden rendben van, és nem is álmodnak veszélyről.” (Ellen G. White, *Krisztus példázatai*, 411. o.).

Miközben a tíz szűz példázata azt tanítja, hogy a *készenlét* személyes felkészülést jelent, a talentumok példázata szerint *készen lenni* az embertársak megmentése érdekében végzett munkát jelenti. Ilyen értelemben a vigyázás személyes felkészülést és személyes missziómunkát is jelent.

A többi példázathoz hasonlóan a juhok és a kecskék példázata is annak szemléltetésére hangzott el, hogy a *készenlét* lényegében embertársak iránti, érdek nélküli szolgálatot jelent – oly módon, hogy az Isten iránti szeretet készítet az embertársak iránti szeretetre. Ha kész akarsz lenni, alapvető fontosságú a Jézus iránti teljes odaadás. Nem lehetsz készen, ha elveszítetted Üdvözítőd iránti szeretetedet. Bármilyen mélységes legyen is bibliaismereted, vagy bármilyen sok keresztény szolgálatot végeztél, mindezek sosem ellenőrizhetik a szeretet hiányát. Végeredményben minden a Jézussal való kapcsolatotól függ. Pál apostol vallja a Filippibeliekhez írott levelében: „Mert nekem az élet Krisztus, és a meghalás nyereség”. Ez jelenti lényegében a *készenlétet* Jézus visszajövetelére.

Összegzésképpen elmondhatjuk: a Megváltó szeretné tudatosítani tanítványaiában, hogy mennyire fontos mindig készen lenni. Akkor vagyunk készen, amikor életünk teljes mértékben Jézushoz kapcsolódik, és folyamatosan Ővele maradunk. Luther Márton beszélt a második eljövétel napjának örömteli várásáról: „Aki nincs kész, és nem vágyik a visszajövetel napjára, nem értette meg az Úr imáját, de nem is tudja teljes szívvel imádkozni, hogy *jöjjön el a Te országod*.”

Felkészülve a mennyei közösségre

„Krisztus eljön hatalommal és nagy dicsőséggel; a maga dicsőségével és az Atya dicsőségével. Vele jönnek a szent angyalok. Miközben az egész világot sötétség borítja, Krisztus szentjeinek lakhelyén világosság lesz, és felfogják második eljövételének első fényugarát.” (Ellen G. White, *Krisztus példázatai*, 420. o.).

„Krisztus mindennapi társa és meghitt barátja hűséges követőinek, akik Istennel szoros kapcsolatban és állandó közösségben élnek. Rajtuk támad fel az Úr dicsősége. Visszatükrözik Isten dicsőségének fényét, amelyet Jézusban látnak. És amikor a Király eljön a maga fenségében, örvendeznek dicsőségének és ragyogásának fényes sugaraiban. Alkalmassak a mennyei lények társaságára, mert a menny szívükben él.” (Ellen G. White, *Krisztus példázatai*, 420. o.).

Isten gyermekei türelmetlenül várják Jézus visszajövetelét, mert csak akkor teljeseedik ki üdvösségük (Jel 22:20). Te hogyan várod azt a pillanatot? ■

Gabriel Dincă lelkész, a Curierul Adventist egykori főszerkesztője

AKKOR VAGYUNK
KÉSZEN, AMIKOR
ÉLETÜNK TELJES
MÉRTÉKBEN JÉZUS-
HOZ KAPCSOLÓDIK,
ÉS FOLYAMATOSAN
ŐVELE MARADUNK.

A NAGY TALÁLKOZÁS

Ezerkilencszázötvennégy január 3-án este éneklő emberek hangjára ébredtem. Nem értettem, hogy mi történik, viszont fokozatosan felismertem az arcokat: testvérek és nőtestvérek a gyülekezetből, akiket édesapám hívott magához, hogy utoljára, még egyszer találkozzon velük.

Miután mindenkitől bocsánatot kért az esetleges tévedésekért, megkérte a jelenlevőket, hogy énekeljék el az „Egy mást mi még viszontlátjuk” című éneket. A remény e himnuszát minden nap elénekelte, amikor a fájdalmai megengedték. Aztán imádkozott azokért, akik tovább hordozzák a hit zászlaját, és életét Annak kezébe helyezte, Aki meghalt érte, és megváltotta őt.

Én közben visszaaludtam. Alig három éves és négy hónapos voltam... Reggel, amikor felébredtem, láttam, hogy édesapám nincs az ágyában. Édesanyámhoz fordultam:

– Hol van édesapám?

– A másik szobában. Meghalt... – mondta könnyek között.

Azonnal kipattantam az ágyból, mert látni akartam őt.

– Édesanyám, nem halt meg! Nyitva van a szeme...

– Azért van nyitva, mert ő kért rá, hogy ne csukjuk le... Maradjanak nyitva, a menny felé tekintve...

Édesanyám lehajolt, az ölébe vett, és könnyek közt mondta el édesapám utolsó szavait:

– Látod ezt a gyermeket, Sanda? Viseld gondját! S amikor majd az Úr kiemel engem a sírból, azt akarom, hogy melletted lássam. Nehogy úgy lássalak meg, hogy nem fogod a kezét!

Szavai mélyen bevésődtek az elmémbe, mivel édesanyám mindig tudta, mikor a legmegfelelőbb és legszükségesebb e szavakat újból felemlgetni.

.....

– Fiam, hol voltál ilyen későig?

– Filmet néztem. Hát nem hallottad, amikor a karaván egy adventistáknak szóló filmet hirdetett?

A film valóban nem volt ártalmas, halászokról szóló dokumentumfilm volt, de édesanyám hajthatatlanul végezte feladatát:

– Fiam, én nem tudom megakadályozni, hogy szeresd a világot, de mit fogok mondani, amikor majd találkozok apáddal, és megkérde, hogy hol vagy?

Ilyenkor elsírta magát, s én úgy éreztem, bárcsak elnyelne a föld, hogy soha többet ne keserítsem meg őt.

Azóta évtizedek teltek el, de édesapám szavai ugyanolyan élénken élnek emlékezetemben, mint azon a téli estén, amikor „találkát adott” nekünk... Édesanyám is ugyanaz-

zal a várakozással az elméjében és szívében pihent meg, és talán nekem is van még néhány évem, és elköltözöm, mint Dávid, „jó vénségben és betelve az élettel”...

Vajon mennyi van még a Nagy Találkozásig? Semmi értelmese az azon rágódni, hogy kevés van-e, vagy sok. Minden nap kiárad Isten nagy kegyelme, és ez elég, és az ígéretei is elégségesek: „Vénségetekig én vagyok az, és megöszülésetekig én visellek; én teremtettem és én hordozom, én viselem és megszabadítom” (Ésa 46:4).

Mi, akik élünk, felkavaró érzésekkel, várakozva gondolunk a Nagy Találkozásra, viszont mellettünk több tízezer várják türelmetlenül a győzelmi kiáltást: „Megelevenednek halottaid, és holttesteim fölkelnek: serkenjeteek föl és énekeljeteek, akik a porban lakoztok” (Ésa 26:19).

Milyen lesz majd akkor... amely „akkor” csupán egy pillanatnyi távolságra van tőlünk? Csak a mennyországban fogjuk mindezt megérteni, és az örökkévalóság majd újabbnál újabb megértésekre vezet el. Micsoda érzelmek közepette fogjuk keresni szeretteinket, rokonainkat, barátainkat!

Próbálok elképzelni, hogyan reagál majd az édesapám, amikor meglátja a családomat, és édesanyámat, aki az ölében tartja majd alig egy év és kilenc hónapos, még születésem előtt elhunyt nővéremet! Szinte önkéntelenül jutnak eszembe az ének szavai: „Te is ott leszel velük? Te is énekelsz velük? Jöjj Urunk! Jöjj mielőbb!”

Amíg a fájdalmak és a szomorúság e világában élünk, megengedjük magunknak, hogy akár egy óra is elmúljon anélkül, hogy ne gondolnánk vágyakozó szívvel szeretteinkre, akik azzal az óhajjal hunyták le szemüket, hogy ott akarnak látni majd maguk mellett, és ne gondolnánk az áldozatkész, végtelen szeretetre, amely a biztos haláltól mentett meg bennünket?

Uram, Jézus, amíg megláthatunk Téged, adj erőt, hogy lelkünkben hordozzunk, és a Nagy Találkozás alkalmával hálátelt szívvel és csodálattal boruljunk lábaid elé.

„Ámen, bizony jövel Uram Jézus!” (Jel 22:20). ■

**SZEMEIMMEL
LATOM MEG ŐT
TEOFIL
PETRE**

**„AKIT MAGAM LÁTOK
MEG MAGAMNAK;
AZ ÉN SZEMEIM
LÁTJÁK MEG, NEM
MÁS. AZ ÉN VESÉIM
MEGEMÉSZTET-
TEK ÉNBENNEM.”
(JÓB 19:27)**

ÉLETEM LEGBOLDOGABB ÉVE

Aggódba és reménykedve közeledtünk ahhoz az időhöz, amikor az Üdvözítő megjelenését vártuk. Ünnepeyes komolysággal igyekeztünk, mintegy nép, életünket megtisztítani, hogy készek legyünk a vele való találkozásra. A város különböző részeiben még mindig folytak – a legjobb eredménnyel – az előadások. A hívőket felbátorították, hogy hassanak barátaikra és rokonaikra, és a megtérések napról napra szaporodtak. (...)

A boldog várakozás

Amikor különböző utakon ismét hazatértünk, egy irányból Istent dicsérő hangot hallottunk, és mintegy visszhangként, más és más irányból további hangok kiáltották: „Magasztaljátok Istent! Az Úr uralkodik!” Férfiak magasztalással ajkukon térdeltek otthonukban, és az öröm csengése hal-

latszott az éjszakában. Aki ezeken az összejövetelen részt vett, nem felejtette el soha a legszen-
tebb érzések e jeleneit.

Azok, akik őszintén szeretik Jézust, megértik azok érzését, akik annyira sóvárogták Üdvözítőjük eljövetelét. Közeledett a várt időpont, közel volt az az idő, amikor találkozunk kell Vele. Csendes ünnepelességgel készülődtünk. Az igazi hívők drága közösségben voltak Istennel – mely a béke záloga volt, amit majd a dicsó jövőben nyerne el. Azok, akik ezt a reménységet és bizalmat megtapasztalták, sosem fogják elfelejteni a várakozás e drága óráit.

A világi tevékenységeket pár hete szüneteltették. Minden gondolatunkat és érzésünket gondosan megvizsgáltuk, mintha a halálra készülnénk, és egy pár óra múlva örökre lezárnánk szemünket. A nagy eseményre nem készültek „mennyebeveteli ruhák” (amint azt az ellenség gúnyolódva mondta), de szükségét éreztük azoknak a belső bizonyítékoknak, amelyek megnyugtattak: felkészültünk a Krisztussal való találkozásra. Fehér ruhánk a lelki tisztaság volt, Üdvözítőnk megbocsátó vére által bűnöktől megtisztult, tiszta jellemünk. (...)

Új reménység

Krisztus eljövetelét 1844-ben reméltük. Ez volt a második angyal ideje, aki az ég közepén repülve kiáltotta: „Leomlott Babilon, a nagy város” (Jel 14:8). Ezt az üzenetet Isten szolgálói először 1844 nyarán hirdették. Ennek következtében sokan ki léptek a bukott egyházakból. Ezzel az üzenettel egyidejűleg az „Éjféle kiáltást” is hirdették: „Ímhol jó a vőlegény, jöjjetek eléje!” Az üzenet világhossága az ország minden részébe elhatolt, ezeket ébresztett fel. Városról városra, faluról falura terjedt, egészen a legtávolabbi tanyáig. Eljutott a tanultakhoz és a tehetségesekhez éppúgy, mint az egyszerű és zárkózott emberekhez.

JÉZUS MAGA
HALADT NÉPE
ÉLÉN, ÉS VEZETTE
ŐKET. MINDADDIG,
MÍG SZEMEIKET
RÁ IRÁNYÍTOT-
TÁK, BIZTONSÁG-
BAN VOLTAK.

Ez volt életem legboldogabb éve. Szívem tele volt boldog várakozással. Azonban részvétet és aggodást éreztem azokkal szemben, kik elbátorlanodtak, és nem reménykedtek Jézusban. Összetartó népként egyesültünk komoly imában, hogy igaz tapasztalatot és csalhatatlan bizonyítékát kapjuk annak, hogy Isten elfogadott bennünket. (...)

Az előkészület ideje

Minden pillanatot fontosnak véltem. Éreztem, hogy azt, amit teszünk, az örökkévalóság számára tesszük, és hogy a gondtalanok és érdektelenek a legnagyobb veszélyben vannak. Hitem zavaratlan volt, és magamévá tettem Krisztus értékes ígéreteit. Ezt mondta tanítványainak: „Kérjétek és adatik néktek.” Szilárdan hittem, hogy ha könyörgésünk megegyezik Isten akaratával, akkor azt meg is adja nekünk. Alázatosan rogytam le Jézus lábaihoz, oly szívvel mely összhangban volt az Ő akaratával.

Gyakran látogattam családokat, és komolyan imádkoztam azokkal, akiket a félelem és a csüggedés lesújtott. Hitem oly nagy volt, hogy egy pillanatilag sem kételkedtem abban, hogy Isten meghallgatja imáimat. Egy eset kivételével Isten mindig meghallgatta alázatos könyörgésünket, és ránk árasztotta áldását és Jézus békéjét. Így a két-ségeesett szívek a világosság és a reménység által ismét örvendezhettek.

Szívünk szorgalmas kutatása és alázatos valomások közepette elérkeztünk a várt időhöz. Minden reggel éreztük, hogy első kötelességünk meggyőződni arról, vajon életünk igaz-e Isten előtt. Felismertük, hogy ha nem jutunk előbbre a megszentelődés útján, akkor visszafejlődünk. Kölcsönös érdekünk volt a növekedés, ezért sokat imádkoztunk együtt és egymásért. Gyümölcsösökben és ligetekben gyűltünk össze, hogy Istennel közösségre lépjünk, és imáinkat eléje tesszük, és mindig közelebb érezzük magunkat Hozzá, midőn ha a csodálatos természet vett körül bennünket. Jobban kívántuk az üdv örömeit, mint az ételt és az italt. Ha lelkünk egét felhők borították, nem mertünk addig elaludni, míg ezeket az Úrtól való elfogadásunk tudata el nem üzte.

Elmúlt az idő

Isten várakozó népe közeledett ahhoz az időhöz, mikor reménysége teljesülni fog, és az Üdvözítő eljövetele által öröme teljes lesz. Azonban az idő ismét letelt Krisztus eljövetelének legkisebb jele nélkül. Keserű csalódást élt át a kicsi nyáj,

melynek hite oly erős és reménysége oly nagy volt. Az azonban meglepett bennünket, hogy Isten erejétől és kegyelmétől támogatva nem veszítettük el hitünket. (...)

Csalódtunk, de nem bátorlanodtunk el. Elhatároztuk, hogy nem keseredünk el a kemény próba miatt, mely által az Úr megtisztított a restségtől, mint aranyat az olvasztó kemencében. Elhatároztuk, hogy türelmesen alávetjük magunkat a tisztításnak, melyet Isten szükségesnek tartott, és csendes reménységgel várjuk Üdvözítőnket, hogy megmentsük hű és kipróbált gyermekeit. (...) A Dán 8:14-ben levő jövendölés nem a föld megtisztítására vonatkozott. Most már világosan láttuk, hogy az a mennyei Főpap szolgálatkezdésére vonatkozik, a kibékítés befejezésére és a nép felkészítésére, hogy Jézus visszajövele napján megállhasson.

Első látomásom

Nem sokkal az 1844-es csalódás után kaptam első látomásomat. (...)

Fény vett körül, és egyre magasabbra emelkedtem a földről. Kerestem a földön maradt, Jézust váró népet, de nem találtam. Egy hang szólt hozzám: „Tekints ismét abba az irányba, de nézz egy kissé feljebb!” Ismét arrafelé néztem, és most egy keskeny, egyenes ösvényt pillantottam meg, amely messze a világ felett emelkedett a magasba. Ezen zárandokoltak a Jézust várók a szent város felé, amely az ösvény túlsó végén volt. Mögöttük, az út kezdetén fényes világosság volt látható, amely az angyal kijelentései szerint „az éjféli kiáltás” volt. Ez a világosság beryogta az egész ösvényt, és szövétnekül szolgált, hogy meg ne botoljanak.

Jézus maga haladt népe élén, és vezette őket. Mindaddig, míg szemeiket rá irányították, biztonságban voltak. (...)

Midőn visszatértem a látomásból, mintha minden megváltozott volna. Egy sötét fátyol borult mindenre, amit láttam. Ó, mily sötét volt az egész világ! Amikor újra visszatértem a földre, olyan erőteljes honvágyat éreztem, hogy bánatomban sírva fakadtam. Egy jobb hazát láttam, ami már fájdalomossá tette számomra a földön való tartózkodást. ■

MINDEN PILLANATOT FONTOSNAK VÉLTEM. ÉREZTEM, HOGY AZT, AMIT TESZÜNK, AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁG SZÁMÁRA TESSZÜNK, ÉS HOGY A GONDTALANOK ÉS ÉRDEKTELENEK A LEGNAGYOBB VESZÉLYBEN VANNAK.

Ellen G. White, *Életünk és munkánk*, 54–67. o.

RÖVID BEVEZETŐ URUNK, JÉZUS KRISZTUS ÜDVÖZÍTŐI MUNKÁSSÁGÁBA

A megváltási tervet valamikor az elmúlt örökkévalóságban fektették le. E terv szerint, ha az ember bűnbe esik, Isten Fia testet ölt azoknak a lényeknek a családjában, amelyet meg kell mentenie, tökéletes életet él, majd meghal a bűnösök üdvössége érdekében. Következésképpen tehát a terv már földünk teremtése előtt létezett. Íme, ennek a tervnek a fontosabb elemei: (1) Isten Fiának testet öltése; (2) példás, bűntelen élete, mellyel igazolta a mennyei törvényt; (3) életének feláldozása, hogy eleget tegyen az áthágtott törvény követelésének, és helyettesítse a megtérő bűnöst; (4) közbenjárása a bűnösök érdekében az Atya Isten előtt.

A közbenjárás nem jöhetett volna létre a keresztnélkül, de a keresztnél sem lenne értelme a közbenjárás nélkül. És miért a közbenjárás? Mert

a bűnös nem járulhat a szent Isten elé, és nincs érdeme, mely révén megigazulhatna. Ezért az Üdvözítő, és egyedül csak Ő vállalhatja ezt a szerepet (lásd Csel 4:12; 1Tim 2:5). A Zsidókhoz írt levélben azt olvassuk, hogy Krisztus a Pap (7:17) és a Főpap (4:14). Mennyi ideig végzi Krisztus a főpapi szolgálatot? Örökre: „Pap vagy örökké” (7:17) és „örökké való Főpap” (6:20).

Különbséget kell tenni a beosztás és a tevékenység között. A megváltási terv alapján a beosztás örök – Ő mindenkor Pap és Főpap volt, és a megváltási terv életbe lépésével is Pap és Főpap marad. De vajon Ő mindig is papi és főpapi szolgálatot végzett? Nem. A következőket olvassuk Zsid 8:3 versében: „Mert minden főpap ajánldok meg áldozatok vitelére rendeltetik, amiért

A MEGVÁLTÁSI TERV ELEMEI:
(1) ISTEN FIÁNAK TESTET ÖLTÉSE;
(2) PÉLDÁS, BŰNTELEN ÉLETE, MELLYEL IGAZOLTA A MENNYEI TÖRVÉNYT;
(3) ÉLETÉNEK FELÁLDOZÁSA, HOGY ELEGET TEGYEN AZ ÁTHÁGOTT TÖRVÉNY KÖVETELÉSÉNEK, ÉS HELYETTESÍTSE A MEGTÉRŐ BŰNÖST;
(4) KÖZBENJÁRÁSA A BŰNÖSÖK ÉRDEKÉBEN AZ ATYA ISTEN ELŐTT.

szükséges, hogy legyen valamije ennek is, amit áldozatul vigyen.” Habár örök időktől fogva Pap és Főpap, Jézus nem végezhetette ezt a szolgálatot csak akkor, amikor már lett „valamije... amit áldozatul vigyen”. Önmagát áldozta fel egyszer és mindenkorra (lásd Zsid 9:28), és csak ezután tölthette be papi és főpapi szolgálatát, mivel csak ekkor hozhatott valamit, és jelenhetett meg áldozata érde-
mei alapján az Atya előtt.

Mikor vált mindez lehetségessé? Miután vissza- ment a mennybe: „Fődolog pedig azokra nézve, amiket mondunk, az, hogy olyan főpapunk van, aki a mennyei Felső királyi székének jobbjára üle, mint a szent helynek és amaz igazi sáturnak szolgálója, amelyet az Úr és nem ember épített” (Zsid 8:1-2). Nem tudjuk, hogy a mennyei szentély öröktől fogva létezik-e, vagy legalább a megváltási terv keletkezése óta, azt viszont tudjuk, hogy Isten Mózesnek a mennyei sátor mását mutatta be. Mindenesetre mennybemenetele előtt Krisztus nem szolgált sem a földi, sem a mennyei temp- lomban. A mennyben azért nem, mert még nem áldoztatott fel, és a földön szintén ezért nem szol- gált. De mi a helyzet halála és feltámadása után? A földi templom már nem volt fontos a megváltási terv szempontjából, mivel Jézus kereszthalálával meghasadt a szentélyben a kárpit (lásd Mt 27:51).

Miután áldozati Barányként visszatért a menny- be, átvette papi és főpapi szolgálatát a mennyei szentélyben. Mi a különbség a két szolgálat kö- zött? Mint Pap közbenjár, hogy a bűnös bűnboc- sánatot nyerjen; mint Főpap pedig megtisztítja a mennyei szentélyt, azaz ítéletet mond népe föl- lött, vagyis azok fölött, akiknek neve az élet köny- vébe van írva. Ő mindenkoron Pap és Főpap, vi- szont ezek a szolgálatok két szakaszban zajlanak: Pap a mennybemenetelétől 1844. október 22-ig és azután, Főpap 1844 októberével kezdődően a ke- gyelem lezárulásáig (lásd Jel 22:11). Tehát még mindig papi szolgálatot végez, közbenjár áldozata érdemében az ítélet ideje alatt is a kegyelem le- zárulásáig, viszont a főpapi szolgálatot, vagyis az ítéletet nem 1844 előtt, hanem attól kezdődően végzi a kegyelem lezárulásának pillanatáig.

Hogyan zajlottak az események az Ótestamen- tum idején? Minden előre vetített volt, mint egy hitelkártya esetében: az emberek Isten Fiának a keresztény korszak hajnalán, i. u. 31-ben bekö- vetkezendő áldozata révén nyertek bűnbocsána- tot. Az állati áldozatok a szó szoros értelemben nem üdvözítettek, és nem eredményeztek megbo- csátást (lásd Zsid 10:1-18; 9:9); hanem megtérése elfogadásáról biztosították a bűnöst, valamint ar- ról, hogy bűnbocsánatot nyer azon nagy áldozat

révén, amelyet majd Krisztus hoz meg érte. Az embert semmi más, csak a keresztdózat üdvö- zíti – a keresztig azokat, akik előretekintettek rá; a kereszt után őket pedig, ha visszatekintenek rá mint már megvalósult tényre. Ezért nem kell álla- tokat feláldoznunk. A valóságig egy előképre volt szükség, de amint a valóság bekövetkezett, az elő- kép eltűnt.

Milyen szerepe van Krisztusnak az Ótestamentumban? Mindenkoron Ő ve- zette a hívőket (1Kor 10:1-4); Ő ihlette a prófétákat, hogy az emberek érdekében munkálkodjanak, és lejegyezzék a Biblia üzeneteit (lásd 1Pt 1:10-12). Ő kezdemé- nyezte és felügyelte a ceremóniákat, mivel Őrá mutattak az áldozatok. Minden szer- tartásos áldozat a bűnöst Isten Barányá- nak önfeláldozására emlékeztette (lásd 1Móz 3:15). Amikor Ábrahám arra ké- szült, hogy feláldozza Izsákot – habár az áldozathozatal nem valósult meg –, meg- értette az evangélium lényegét (a „jó hírt” – lásd 1Móz 22:1-18; Jn 8:56; Gal 3:8). Minden, Isten által vezérelt, az Ótesta- mentum korában élt hívő ember megér- tett valamit a megváltási tervből, az üd- vösség folyamatából, habár nem teljesen, és nem úgy, ahogy azt ma értjük, mivel nekik a jövőbe kellett tekinteniük. Az evangélium – a „jó hír” – a bűneset óta minden időben hird- etve volt az embernek. „Mert nekünk is hirdet- tetett az evangélium, miképpen azoknak” (Zsid 4:2; lásd még 1Móz 3:15).

A megváltási terv fokozatosan lett kijelentve az emberiségnek. Ésaías próféta könyvének 53. feje- zetében olyan megható módon beszél a Megváltó engesztelő haláláról és szenvedéseiről, mint addig soha. Minden nemzedék a korábbinál több vilá- gosságot kapott, mígnem bekövetkezett az en- gesztelő áldozat. És akkor teljes mértékben meg- értették az emberek? Nem egészen. Még az apos- toloknak is időre volt szükségük, hogy felfogják, de a Szentlélek dolgozott bennük, hogy megír- hassák az Újtestamentumot, mely részletesen tag- lalja Isten megváltási tervét. A Milétusban össze- gyűlt presbitereknek mondta Pál apostol: „Mert nem vonogattam magamat, hogy hirdessem nek- tek az Istennek teljes akaratát” (Csel 20:27). Sátán- nak azonban sikerült elferdítenie a Szentírás értel- mezését, ezért van folyamatosan szükségünk Isten Lelkének vezetésére, hogy őrizkedni tudjunk az ál- nokságoktól, és pontosan megértsük Isten tervét. ■

Stefan Radu, nyugalmazott lelkész

**SÁTÁNNAK SIKE-
RÜLT ELFERDÍTENIE
A SZENTÍRÁS ÉRTEL-
MEZÉSÉT, EZÉRT
VAN FOLYAMATOSAN
SZÜKSÉGÜNK ISTEN
LELKÉNEK VEZETÉ-
SÉRE – HOGY ŐRIZ-
KEDNI TUDJUNK AZ
ÁLNOKSÁGOKTÓL,
ÉS PONTOSAN MEG-
ÉRTSÜK ISTEN TERVÉT.**

KONZERVATÍV VAGY LIBERÁLIS?

Biztos vagyok benne, hogy az egyházban megnyilatkozó liberalizmusról és konzervativizmusról írván új barátokat szerzek magamnak, ugyanakkor régi barátaim közül elveszítek egyeseket. Sosem foglalkoztatott, hogy meghatározam liberális vagy konzervatív álláspontomat azon egyházzal szemben, amelyhez mindig is tartoztam, csak hogy a szószékről egyik lelkésztársam olyan kijelentéseket tett, amelyek nem csak megleptek, de a kérdés mélységesebb kutatására is késztettek.

Lelkésztársam fundamentalistaként határozta meg magát, és erről az alapról építette fel okfejtését, megpróbálván bizonyítani, miért nincs szükség arra, hogy egy egyház hitvallását „rákényszerített” doktrínák alapján definiáljuk, továbbá hogy a Jézus iránti szeretet az egyedüli, amire szükség van az egyház tagjai közötti, valamint a tagok és lelki vezetőik közötti kapcsolat működéséhez.

Releváns-e egy egyház valamely hitalapelve, amikor az Istennel való kapcsolatáról beszélünk? Aláveti-e magát Isten egy-egy doktrínának, melyet Ő maga teremtett azért, hogy az embereket egy bizonyos lelki vonalon tarthassa és a mennybe vezethesse? Az egyház vezetőségének fegyelmeznie kellene azokat, akik nem vetik alá magukat a tizenöt, húsz, vagy huszonnyolc hitalapelvnek? A szeretet krétája egy vörös X-szel húzza át mindazt, amit elődeink az egyház eredményes működésére vonatkozóan megpróbáltak meghatározni?

Vajon elvárja-e Isten a Fia eljövetele előtt élő nemzedéktől a „parancsolatok és rendeletek” tiszteletben tartását úgy, ahogy azt elvárta az özönvíz, a babiloni fogság, vagy a korai egyház nemzedékétől?

Az egyház hitalapelvei megnyithatják-e a menny kapuit azok előtt a bűnös emberek előtt, akik teljes szívvel hiszik, hogy az üdvösséget az eredményezi, hogy tudják, mit szabad és mit nem szabad megtenniük? Készített-e Isten a mennyben és az új földön egy külön területet azok számára, akik azt vallják, hogy az üdvösség a hitalapelvek szigorú megtartásának az eredménye, és egy másikat azok számára, akik a bűn problémájának egyetemes megoldásaként a szeretetet hirdetik?

Jézus végeredményben liberális volt-e, vagy konzervatív?

Íme, néhány kérdés, ami szükséges ahhoz, hogy a színes vélemények fényében teljes képet alkossunk erről a kényes témáról.

Kiindulópontként két szélsőséges helyzetet vázolok fel.

A. Szülők és gyermekeik meglátogatják az Egyesült Államok keleti partjának egyik üdülővárosát. Érdekes látnivalók, rengeteg megtekintendő helyszín... sokkal több, mint amennyi belefér a pénteki napba, mely rohamosan közeledik az arany-sárga színekben pompázó láthatárhoz. Az elfáradt gyermekek élelmet kérnek szüleiktől. Egy üdülővárosban könnyen találni ennivalót, a gyorséttermektől a különböző ázsiai, indiai vagy mexikói konyhák kínálatáig. A szülők azonban addig halogatják a vacsora boldog, várva várt pillanatát, míg lenyugszik a nap. Végül naplemente után egy nyedórával elviszik a gyermekeket egy gyorsétterembe. Másnap, amikor a gyülekezetből visszatérnek a szállásra, a gyermekek unalmukban bekapcsolják a tévét, és csak a kedvenc műsoruk láttán derül újra mosolyra az arcuk. A szombatnak örömmünnepek kell lennie, nem pedig kényszerítő módszernek, mely által a gyermekeket az „igaz úton” próbáljuk tartani.

B. Az egyházterület a gyülekezetbe küldi egyik lelkészét, aki azonban kényes kérdéssel szembeül. Az egyik tag feltételezhetően erkölcstelen életet él, viszont a gyülekezet bizottságának nem sikerült „tetten érnie” az illetőt. Egyetlen módszer sem vezetett megoldásra: sem a Bibliára helyezett kézzel kikényszerített eskütétel, sem a kizárással történő fenyegetés, sem más, többé vagy kevésbé „ortodox” stratégia.

Végül a lelkész, aki az ügy kezelése érdekében érkezett a gyülekezetbe, azzal a hírral fogadták, hogy időközben megoldódni látszik a helyzet. Hogyan? A bizottsági ülésen az egyik presbiter „szakmai büszkeséggel” fűszerezett jelentést tárt a bizottság elé, miszerint az ügy megoldását személyesen vállalta fel. És mit tett? Egy teljes éjszaka töltött a folyóparti bokrokban, hogy elkapja a „bűnöst”, akiről az a hír járta, hogy gyakran meglátogatja a környék egyik házát. És erőfeszíté-

**A KONZERVATÍV
ÉS A LIBERÁLIS
SZÉLSŐSÉG MEG-
ÖLI AZ EGYSÉG,
A SZERETET ÉS
A KÖZÖSSÉGI
ÉRZÉS LEKÜLETÉT.**

sét „áldás” kíséerte: saját szemével látta, hogy éjfél körül az illető bemegy a szóban forgó ház hátsó bejáratán, majd két óra múlva távozik. A presbiter „áldozatkész” és „hüség” erőfeszítéseinek eredményeként most már kellő bizonyítékkal rendelkeznek, hogy kizárhassák az illetőt.

Mit tennél, ha lehetőséged adódna a két gyülekezet valamelyikébe átkérni a tagságodat?

Gyülekezeti tagként, aki keresztségkor megígérted, hogy megtartod az Úr parancsolatait, és engedelmeskedsz Törvényeinek, az „A” esetben felteszed a kérdést, hogy tulajdonképpen mit jelenthet még a „szombat megtartása”, ha a napnyugta egyáltalán nem húz határvonalat a hat nap tevékenységei és „az Úrnak a te Istenednek szombatja” (2Móz 20:9) között.

A „B” esetben pedig azon gondolkodol, hogy mi a különbség az FBI vagy a CIA – emlékeztek még a hajdani Securitate-ra??? – és a gyülekezet között, ha semmiben sem különböznek a „bűnöző elfogására” irányuló módszereik? Hová lett a bűnös iránti keresztény szeretet, ha ahelyett, hogy imában a bűnösrel töltenéd az időt, és áldozatnak tekintvén őt, a problémák megoldása érdekében együttesen a kegyelem királyi széke elé járulnátok bőjtöléssel és imával, inkább az egész éjszakát a tettenérésre való próbálkozással töltöd, hogy utána elegendő bizonyíték alapján kizárhasd a vétkest?

Márk evangéliumának 9. fejezetében találjuk Jézus Krisztus egyik csodájának leírását, amely csodát a megdicsőülés hegyén szerzett tapasztalat után tett. Az édesapa Jézushoz hozta beteg fiát. Mivel az Üdvözítő nem volt jelen, a tanítványok a Mester példáját követve próbáltak csodát tenni. Hát nem Ő küldte el őket kevéssel azelőtt, hogy betegeket gyógyítsanak? Most azonban mégsem voltak képesek csodát tenni. Jézus megérkezik a hegyről, és kimentti a beteg gyermeket és az elkeseredett tanítványokat ebből a kínos, sajnálatos helyzetből.

Az édesapa érdekesen nyilatkozik fia betegségének tüneteiről: „És gyakorta veté őt tűzbe is, vízbe is, hogy elveszítse őt” (Mk 9:22).

Nem gondoljátok, hogy az apa leírása egyfajta lelki utalás arra vonatkozóan, hogy az ellenség megpróbál két szélsőséget behozni az egyházba, amelyek egyformán veszélyesek – a konzervatív és a liberális szélsőséget –, mivel kiölik az egységet, a szeretet és a közösségi érzés lelkületét? Nem gondoljátok, hogy a „liberális” egyetlen tollvonással – még ha az a tollvonás a szeretet ujjenyomatát is hordozza – áthúzza az Isten elvei által meghatározott elvek határait, amely elveket Isten nem a szabadságunk korlátozására rendelt el, hanem

hogy általuk a teremtmény és a Teremtő közötti különleges kapcsolat hangulatát megteremtse?

Nehezek az Ő parancsolatai? A Biblia szerint NEM! „Az Ő parancsolatai nem nehezek” (1Jn 5:3). Az egyház elvei korlátozzák a szólás-, a mozgás-, a kapcsolati- és a szeretet megnyilvánulásának szabadságát? Ellenkezőleg, a beteljesült életnek teremtik meg a lehetőségét. „A Te törvényedben gyönyörködöm” (Zsolt 119:77). Eljutottunk oda, hogy a „törvény” vagy a „hitalapelv” gondolata annyira zavar egyeseket, hogy a posztmodern nemzedék számára a törvény vagy az elvek már egyáltalán nem fontosak? Nem gondoljátok, hogy a helytelenül értelmezett és még helytelenebbül magyarázott liberalizmus súlyos károkat okoz az egyháznak, mivel megfosztja azt azoktól a „törvényes” mozgási lehetőségektől, amelyeket Isten határozott meg gyermekei számára? Igaz, hogy Jézus tett egy olyan kijelentést, amelyet érvként hoznak fel a liberális elveket vallók: „És megismeritek az igazságot, és az igazság szabadokká tesz titeket” (Jn 8:32). Itt egy korlátlan szabadságról, megszorítások nélküli szeretetről van szó? Jézus itt a határok, a hitalapelvek felszámolásáról és a korlátok nélküli, engedelkeny lelkületéről beszél? Én ezt komolyan kétkeltem.

Másfelől pedig nem gondoljátok, hogy az a „konzervatív, igaz ember”, aki a „szent, igaz és jó” törvény (Róm 7:12) iránti csodálattól és kegyességtől vezetett, az éjszakát a folyóparton tölti – és nem a testvérel imádkozva és bőjtölve –, hogy bizonyítókat szerezzen a vétkesnek a gyülekezetből való kizárásához, ugyanabban a helyzetben van, mint Jézus korában a farizeusok, akik készek voltak megkövezni a házasságtörésen ért asszonyt? Hol van az a szeretet, amelyről az Úr kijelentette, hogy „arról ismeri meg mindenki, hogy az én tanítványaim vagytok, ha egymást szeretni fogjátok” (Jn 13.35)?

Az üdvösség mennyei ajándék mind a konzervatív, mind a liberálisak számára. Mindkét tábornak szüksége van megtérésre? Minden bizonnyal. Annál is inkább, mivel az üdvösség nem az egyház alapelveinek megtartásában, sem azok felszámolásában és szeretettel való helyettesítésében nyerhető el, hanem csakis Jézus Krisztus által.

Ma van az üdvösség napja, ma van a megtérés órája! ■

**CSAKIS
JÉZUS ÁLTAL
MIHAIL
BACIU**

AZ ÜDVÖSSÉG MENNYEI AJÁNDÉK MIND A KONZERVATÍVAK, MIND A LIBERÁLISAK SZÁMÁRA. MINDKÉT TÁBORNAK SZÜKSÉGE VAN MEGTÉRÉSRE? MINDEN BIZONNYAL. ANNÁL IS INKÁBB, MIVEL AZ ÜDVÖSSÉG NEM AZ EGYHÁZ ALAPELVEINEK MEGTARTÁSÁBAN, SEM AZOK FELSZÁMOLÁSÁBAN ÉS SZERETTEL VALÓ HELYETTESÍTÉSÉBEN NYERHETŐ EL, HANEM CSAKIS JÉZUS KRISZTUS ÁLTAL.

Dr. Mihail Baciu, lelkész, Waterford, Connecticut állam, AEÁ

HOGYAN KÉSZÍTETTE ELŐ ISTEN A TEREPET

„Nem félhetünk a jövőtől, kivéve, ha elfelejtjük a történelmünkben rejlő tanításokat, valamint az utat, amelyen az Úr vezetett bennünket.”

(Ellen G. White, *Életünk és munkánk*, 196. o.)

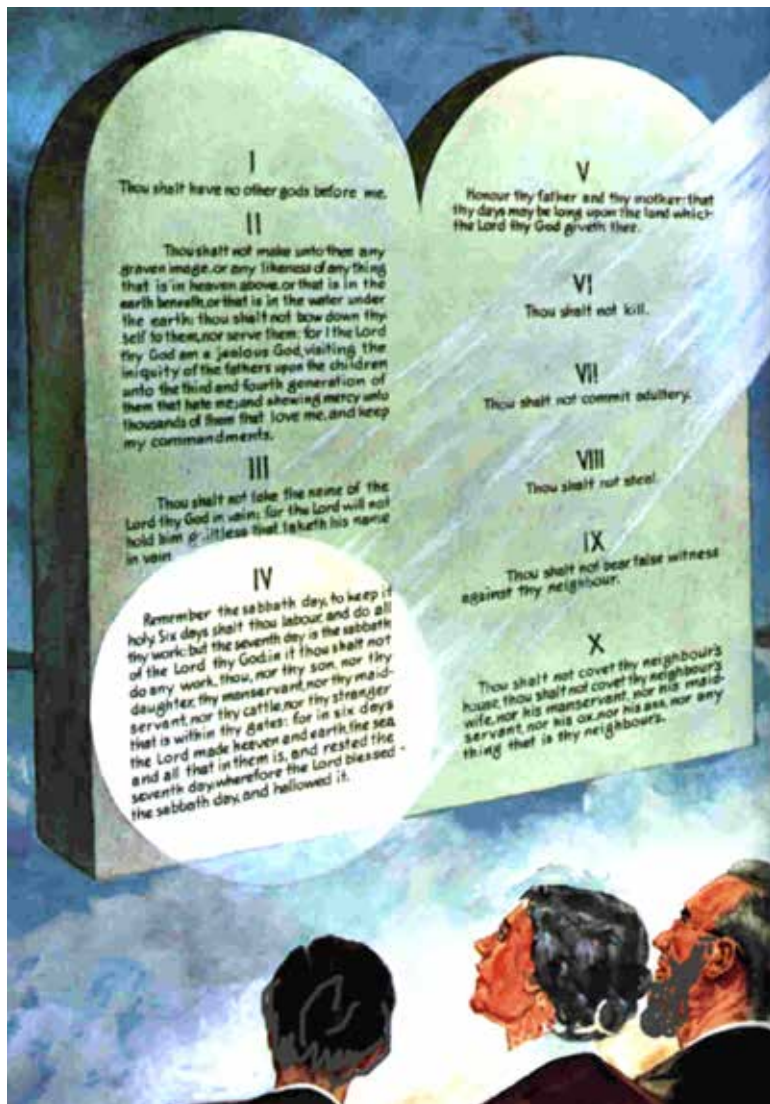
ADJA AZ ÚR, HOGY A MOST VALLÁSSZABADSÁGNAK ÖRVENDŐ ADVENT NÉP UGYANOLYAN HŰSÉGGEL SZOLGÁLJA ÖT, MINT AHOGY EZEK A LELKEK TETTÉK, PEDIG TÁVOL ÁLLT TŐLÜK AZ A MEGÉRTÉS ÉS VILÁGOSSÁG, AMELY A MI RENDELKEZÉSÜNKRE ÁLL. NEHOGY AZ ÍTÉLET NAPJÁN MAJD ÉPPEN ŐK ÍTÉLKEZZENEK FELETTÜNK.

Jelen cikkemben meghívom önöket, tárjunk fel egy olyan idődimenziót, amely megelőzte a modern adventizmus meggyökerezésének időszakát. Ez volt az a periódus, amikor Michael Belina Czechowski országunkba érkezett. Bepillantunk az erdélyi szombatások életébe, és a megjelenésüket előkészítő időszakba.

A hetednapig adventizmus az Édenkertből származik, amit 1Móz 3:15 verse is igazol. Ez az ígéret adott életet a beteljesedés – az Üdvözítő – várásának. Nem a Kain várasának, ahogyan őszüleinink hitték, hanem Jézus Krisztus, Isten Báránya várásának, Aki helyettesítő halálával egy az ember által megfizethetetlen árat fizetett bűneinkért. A hetedik nap szombatja egy olyan eszköz, amely megakadályoz abban, hogy megfedelkezzünk Jézusról és eljövételéről.

Amint az üdvösségre vonatkozó egyedüli tanítást tartalmazó Bibliát az előreformátorok és az 500 évvel ezelőtti nagy reformáció vezéregyéniségei visszahelyezték teljes jogaiba, az advent reménység tájainkon is új szárnyakra kapott. Az „újra eljön” reménység új értelmet nyert. Az emberi alapot az erdélyi szászok és a magyarok egy része szolgáltatta, akik áttér-

tek a kálvinista hitre, továbbá azok az „idegenek”, akik Moldova és Havasalföld uradalmi házáinál szolgáltak. A reformációval szembeni heves

ellenállás bizonyítja a megújulás hatásait a Kárpátokon túli területeken is. Fontos előrelépést jelentettek a Biblia egyes részeinek a reformáció befolyása alatt készült első fordításai is. Ilyen volt például a Voroneci Kódex (Codicele Voroneţean – 1551–1558) és más fordítások. Ami pedig Erdélyt illeti, különösen fontos tényező volt a világszinten premiernek számító 1568-as törvény megjelenése, amely a „fidet quon vellet” elven alapult (mindenki azt hisz, amit akar). Dávid Ferenc már átélte a bibliakutatás tapasztalatát, és ő maga vált e légkör megteremtésének fontos tényezőjévé, amiben aztán megszülethetett és kiteljesedhetett az erdélyi szombatosok Európában leghosszabb életű mozgalma (1580–1940).

Az advent hitre vonatkozóan szeretnék négy sort idézni a szombatosok énekeskönyvének egyik énekéből:

*„Mi téged várunk igaz hitünkbenél
Boldogságunkra, minden gonosztól szabadu-
lásunkra.*

*Jöjj el sietvén birodalmodban iktass országulásra.
Jöjj el Messia Úr hagyásából néped váltáságára.”*

J. F. Huenegardt, aki hazánkban az adventizmus egyik legjelentősebb alapítója volt, és aki személyesen ismerte a szombatos mozgalom utolsó túlélőit, a következőket írta: „Az erdélyi szombatosok (szombatosok) több mint háromszáz éves küzdelmet folytattak a vallásos üldözéssel, s ezzel a keresztény történelem egy fontos fejezetét írták meg.”

Egy magyar szerző, Szávai Géza, aki maga is szombatos család tagja volt, és az utolsó túlélők egyikeként élt a szombatosok bástyájában, Bözöd-újfaluban, „Szekely Jeruzsálem” című könyvében idéz Borsos Tamás önéletrajzából, akit az erdélyi fejedelem isztambuli követté nevezett ki. A leírás megemlíti, hogyan lépett közbe Isten az üldözött szombatosok érdekében.

„1595-ben, a Szent-György napi gyűlésen, Fehérvárott végezének egy törvénycikkelyt a szegény sabbathariusok ellen: hogy üldözzék őket; akiknek üldözését Mindszenti Benedek, ki akkor udvarhelyi főkapitány vala, el is kezdé Udvarhelyszékben és Marosszékben, de az Isten nem bocsátá őt abban elő, hogy azoknak vérben kedve teljék; mert amikor a leghevesebb üldözést indította volna el, csak meghozák a híret, hogy Szinán basa igen kötteti az Dunát által Fekete Gyirgónál Havasalföldre; ki úgy eszt veszte a vallásos üldözésben, hogy azután nem állt többé módjában vallásos üldözést folytatnia.”

A más vallásúak között miért éltek szombatosok is hazánk területén, és mit akart általuk megtanítani nekünk Isten? Íme, néhány lehetséges válasz:

1. Hogy megtanítsa a Biblia fényében élni, mivel ez a megtérés legőszintébb formája.

2. Hogy tudatosuljon bennünk az, hogy a vallásszabadság idején is ki kell állnunk magunkért, tisztán kell megőriznünk lelkiismereti jogainkat, amiről semmiképp sem szabad lemondanunk.

3. Hogy tudatosuljon bennünk az, hogy néha még a hozzánk hit szempontjából legközelebb állók, a vallásszabadság zászlóvivői is válhatnak legádázabb üldözőinkké.

4. Hogy ne elégedjünk meg azzal, hogy egy bizonyos valláshoz tartozunk, hanem a Biblia fényében folyamatosan ellenőrizzük vallási identitásunk és tanításaink alapjait.

5. Tudnunk kell, hogy a lelkiismereti szabadság nem egy természetszerűleg kijáró jog, hanem egy olyan cél, amelyért folyamatosan küzdeni kell.

6. Állhatatosság, kitartás. Még a koncentrációs táborokban – ahol szombatosokként a zsidókkal tévesztették össze őket – sem voltak hajlandók lemondani hitükről, pedig céljaik eléggé homályosak voltak. Mennyivel inkább kellene bennünket a Biblia iránti szent állhatatosság jellemessen!

7. A lelkiismeret és csakis a lelkiismeret az a mennyei ajándék, amelyet, ha félreteszünk, lelkiismeret nélküli hívőkké válunk. Mások iránt toleranciát, együttérzést és szimpátiát kellene gyakorolnunk úgy, hogy közben semmiképp se hallgattassuk el lelkiismeretünket.

Szintén J. F. Huenegardt írta: „Adja az Úr, hogy a most vallásszabadságnak örvendő advent nép ugyanolyan hűséggel szolgálja Őt, mint ahogy ezek a lelkek tették, pedig távol állt tőlük az a megértés és világosság, amely a mi rendelkezésünkre áll. Nehogy az ítélet napján majd éppen ők ítélkezzenek felettünk.”

Azokon a területeken, ahol valaha szombatosok éltek, ott van napjainkban Romániában a legjelentősebb adventista jelenlét. Ahol a szombatosok vére, bátorsága és tisztasága ragyogott, ott kell nekünk is világítanunk. ■

AZ ERDÉLYI SZOMBATOSOK BENJAMIN ROŞCA

„AZ ERDÉLYI SZOMBAT-
TARTÓK TÖBB MINT
HÁROMSZÁZ ÉVES
KÜZDELME T FOLY-
TATTAK A VALLÁSOS
ÜLDÖZÉSSEL, S EZZEL
A KERESZTÉNY TÖR-
TÉNELEM EGY FONTOS
FEJEZETÉT ÍRTÁK MEG.”

Benjamin Roşca, nyugalmazott lelkész

A HARMADIK PILLÉR: A SZÖVETSÉG PARANCSOLATA (II)

Bevezető

Folytatjuk az adventizmus négy „határvét” vagy „pillérét” képező különleges alapelv ismeretetését.

„ITT VAN A SZEN-
TEKNEK BÉKESSÉ-
GES TÜRÉSE, ITT
AKIK MEGTARTJÁK
AZ ISTEN PARAN-
CSOLATAIT ÉS
A JÉZUS HITÉT!”
(JEL 14:12)

Az alábbiakban úttörőink hitének harmadik pillérét mutatjuk be, amelyet James White a következőképpen fogalmazott meg: „Isten Törvénye (a Tízparancsolat) úgy, ahogyan azt az Ó- és az Újtestamentum tanítja, változhatatlan”¹. Ellen G. White pedig a következőképpen: „Isten mennyben látott temploma... valamint az Isten törvényét tartalmazó frigyláda... [és] a negyedik parancsolat szombatjának világossága...”²

Egy korábbi cikkemben vázoltam, hogyan tértek át az adventisták a szombat ünneplésére, valamint hogy milyen kapcsolat van az adventizmus és az azt megelőző szombatosok között. Megfigyeltük, hogy az adventizmusban a szombat az eszkatológiai, apokaliptikus tanokkal áll összefüggésben, és hogy a Jel 11:19 versében található jövendölés – mely szintén kapcsolatban áll a mennyi szentélyvel és a szövetség ládájával, a Tízparancsolattal – megerősítette elődeink szombattal kapcsolatos meggyőződéseit:

„És megnyilatkozik az Isten temploma a mennyben, és megláttaték az ő szövetségének ládája az ő templomában; és lőnek villámlások és szózatok és mennydörgések, és földindulás és nagy jégéső” (Jel 11:19).

Ez a szöveg kihívások elé állít. Mi a mennyi templom? És mit keres ott a frigyláda? Ez nem az ószövetségi frigyláda? Mit jelentenek ezek a szövetségek? Mit kell tudnunk a Tízparancsolatról és a Törvényről? Még mindig érvényben van a szombat parancsa? Egy ilyen látomás hogyan igazolható az evangélium fényében?

A mennyi szentély

Az idézett szöveg (Jel 11:19) lényegében az adventi hit négy pillérének egyike. Ugyanakkor a mennyi templom jelenléte mélységes kapcsolatra utal ezen határvét és a másik két pillér között, amelyekről korábbi cikkekben már írtam:

1. A Szentély tana és az Ítélet (Dán 8:14)
2. A hármas angyali üzenet (Jel 14:6-13)

Mint láthattuk, Dán 8:14 versében egy eszkatológiai látomással találkozunk, mely szerint

a szentély meg fog igazulni, bosszút állnak érte, igaznak nyilvánítják (a hagyományos héber szöveg szerint: *nitsdaq*) – vagy: megtisztítatik (a Septuaginta szerint: *katharisthesetai*), ami az ítéletre utal. Megfigyelhettük, hogy a Dán 8:14 versében említett szentély Isten mennyi temploma, és nem földi templom, mivel a szentély ítélete és bosszúja a keresztény korszakban, vagyis az „idők végén” (Dán 8:17,19) következik be, amikor megszabadulnak mindazok, akik „beírva találatnak a könyvbe” (Dán 12:1; vö. 7:10,22).

Ez idő alatt Isten egyetlen szentélye a mennyben van (Zsid 8:1-2; 9:11-12,24), ahol ősidők óta is volt (1Kir 8:39; Zsolt 11:4). A mennyi szentély az Egyiptomból kiszabadult Izrael végcélját jelentette (2Móz 15:17). A héber *miqdash* (szentély) és *makhon* (lakhely) Dán 8:11 és 2Móz 15:17 verseiben azt sugallja, hogy ugyanazon mennyi helyről van szó, amelyet Jézus általában „Atyám háza” (Jn 14:2) névvel illetett, mint ahogyan a templomot is (Lk 2:49; Jn 2:16). Látomásban János megláthatta Atyánk házát, de a ceremóniális szentélyt (Jel 8:3-4; 15:8; 16:7), valamint a Szent Várost, az Új Jeruzsálemet is (Jel 21:2-3; vö. 2Móz 25:8-9; 29:44-46; 1Kir 6:12-13; Ezék 43:7; 2Kor 6:16), amelyet négyzet alakúnak ír le, s ezzel utal a Szenthelyre (Jel 21:16; vö. 1Kir 6:20).

A szentély a Bibliában közel 120-szor van „templomnak” nevezve (héberül – *hekhal*; görögül – *naos*); több mint 200-szor „szentség lakhelyének” (héberül – *qodesh*; görögül – *hieron*, *hágion*, *hágia*, *hagiasma*), viszont több mint 450-szer hangzik el az Úr Háza, Isten Háza, Ház, Atyám Háza kifejezésként. A *szentély* szó a latin eredetű *sanctus* (szent) szóból ered, ami a hely szentségét hangsúlyozza. Azért volt szent a hely, mert Isten (neve) lakozott ott. És mivel Isten a mennyi Király, vagyis egyetemes és legnagyobb méltóság, lakhelyének neve *hekhal* (palota), amelyet „templom”³ kifejezésre fordítottak, és ami ceremóniákra utal, miközben a „palota” a király lakhelyének a megjelölésére szolgált. A Jelenésekben használt görög kifejezés (*naos*) az isten, vagyis az isten szobra lakozásának helyére utalt. Az igaz Isten esetében azonban az Ő jelenlétének a lakhelyéről van szó: a mennyi vagy a földi templomról.

Nem lehet kétségünk afelől, hogy Jel 11:19 verse a mennyi templomra (*naos-ra*) utal, mivel

a szöveg határozottan és ismételten kijelenti ezt, s a könyv más helyeken is közvetlenül vagy közvetetten utal a mennyei templomra.⁴ A Jel 11:19 versében leírt, mennyei szentélyre vonatkozó látomás összefügg a hármás angyali üzenettel, de nem csak azért, mert az első angyalhoz hasonlóan a szombat parancsát hangsúlyozza (Jel 14:7), hanem azért is, mert a három angyal megjelenése Jel 14:6-12 verseiben szoros kapcsolatban áll a mennyei szentéllyel, hiszen a Jelenések szentélye az a hely is, ahonnan az angyalok jönnek.⁵ Továbbá, Ellen G. White látomásban látta Jel 14. fejezetének harmadik angyalát, aki a mennyei szentélyre mutat, és a következőket mondja: „Itt van a szenteknek békességes tőrése, akik megtartják Isten parancsolatait és a Jézus hitét!”⁶

Frigyláda a mennyben

Jel 11:19 versében találjuk az egyetlen bibliai utalást arra vonatkozóan, hogy a mennyei szentélyben van a frigyláda. A szövetség ládájának a mennyei szentélyben való elhelyezése összefüggést sugall a mennyei és a földi szentély között (Zsid 9:24). Azt pedig mindenkinek magának kell eldöntenie, hogy ez vajon nem csak lelki, hanem fizikai összefüggés vagy kapcsolat. Mindenesetre itt valójában csak a lelki vonatkozás számít. Más szóval, nem az arannyal bevont és kerubokkal díszített ládának a fizikai jelenlétében való hit a fontos, hanem az a tény, hogy a Szövetség és a Tízparancsolat képezi a mennyei trónus alapját és az egyetemes ítélet kritériumát.

Lényegtelen, hogy a mennyben is léteznek-e a földihez hasonló, Isten ujjával megírt törvénytáblák, vagy hogy a frigyláda Mózeshez hasonlóan elragadtatott-e a mennybe, és azért nem találja senki. Ellenben fontosak a leírt parancsolatok, és az a tény, hogy a szövetség részét képezik, a menny alkotmányát, és nem csupán alkalmi szabályzatot vagy sürgősségi rendeletet. Isten parancsolatait még az angyalok is megtartják (Zsolt 103:20), annak ellenére, hogy a parancsolatok némelyike nem alkalmazható rájuk (lásd 2Móz 20:12,14). A Jelenések jövődölései azonban az emberekhez szólnak.

Nagyon érdekes és fontos megfigyelnünk, hogy az Isten és Izrael közötti szövetség „bizonyágtételét” (okiratát) tartalmazó, arannyal bevont láda megnevezése „az egész föld Urának (vagy Istenének) frigyládája” (Józs 3:11,13). Ez Isten egyik megnevezése, Aki nem csak a zsidóknak, hanem minden népnek az Ura (Zsolt 97:5; Ésa 54:5; Mík 4:13; Zak 4:14; 6:5; Jel 11:4).

A frigyládának nem az volt a rendeltetése, hogy a szövetség bizonyágtételét tárolja: Isten trónusa

talapzatának a jelképe volt. A Szentek Szentjében levő frigyláda-trónt előbb kettő, később pedig négy kerub őrizte, ahogyan az Édenkert kapuját is (1Móz 3:24; 2Móz 25:18; 1Kir 6:23), és négy pap hordozta (5Móz 31:9). A leírás szerint, a szentély frigyládájához hasonlóan Isten trónusa is hordozható: „kerubok szekere” (*merkabá*, 1Krón 28:18), mint ahogyan ez a kerubok felett megjelenő Úr dicsőségének felhőjében is láthatóvá vált (Ezék 10:2-4,9,15-19). Az ókori királyi szekerek sok esetben trónusként szolgáltak, ezért Isten frigyládája alatt értendő úgy a trónus, mint a királyi szekér kifejezés is. Különösen a frigyláda fedele, amelyen az aranyból készült kerubok álltak, felelt meg a trónus és a szekér rendeltetésnek, miközben maga a láda a talapzatra⁷ utal, amely a mennyei Király zsámolya.

Ebből az okból kifolyólag van összefüggés a mennyei trónus és a frigyláda, valamint Isten kegyelmének országa között (1Krón 28:11; Zsid 4:16; Jel 1:4), amelyben az igazság és az irgalom megbékél egymással (Zsolt 85:10), a trónus alapja pedig a szeretet és a parancsolatok (Zsolt 89:14; 97:2).

A Jel 21:1 versében a frigyládaival szemléltetett isteni királyi székből az élet folyama ered. Ez a jelenet emlékeztet bennünket Jézus válaszára, amit a gazdag ifjúnak mondott: „Miért mondasz engem jónak? Senki sem jó, csak egy, az Isten. Ha pedig be akarsz menni az életre, tartsd meg a parancsolatokat” (Mt 19:17). Az élet vízből nő ki az élet fája (Jel 22:2). És e fa örök fiatalságot és halhatatlanságot hozó gyümölcseihez való hozzáférés ugyanazon feltételekhez kötött, mint ahogyan azt a Jel 22:14 versének egyes kézírataiban olvassuk:

„Boldogok, akik megtartják az ő parancsolatait,⁸ hogy joguk legyen az életnek fájához, és beme-hessenek a kapukon a városba.”

A hetedik trombitászó csúcspontja

A mennyei szentélyre vonatkozó látomás azért is jelentőségteljes, mert a hét trombitászt zárja. A hét trombitáló angyal Izrael történelmében nyert egy-egy előképet. A megátkozott Jerikó bevétele érdekében Isten azt kérte Izrael népétől, hogy hét napon át naponta egyszer kerülje meg a várost. A Mindenség Urát jelképező frigyláda előtt hét kürtölő pap haladt, és minden nap fújniuk kellett a kürtöt. Ez volt a menny részéről

A BOLDOGSÁG FELTÉTELE FLORIN LAIU

„BOLDOGOK, AKIK MEGTARTJÁK AZ Ő PARANCsolATAIT, HOGY JOGUK LEGYEN AZ ÉLETNEK FÁJÁHOZ, ÉS BEME-HESSENEK A KAPUKON A VÁROSBA.” (JEL 22:14)

**AZ APOKALIPTI-
KUS JÖVENDŐLÉS-
BEN FELBUKKANÓ
HÉT TROMBITASZÓ
JELKÉPVILÁGA
EGYRE ÉRTHE-
TŐBBÉ VÁLIK.
A POGÁNY REND-
SZEREK BUKÁSÁT
ÉS ISTEN NÉPÉNEK
GYŐZELMÉT HIR-
DETIK. A HETEDIK
TROMBITASZÓ
IDEJÉN ERŐTELJES
HANGON HIR-
DETIK KRISZTUS
ÖRÖK ORSZÁGÁT
ÉS AZ UTOLSÓ
ÍTÉLETET, MELY
JUTALMAT HOZ
A HŰSÉGESEKNEK,
ÉS BÜNTETÉST
A HITETLENEKNEK.**

a béke üzenete, ami azonban nem lelt meghallgatóra Jerikóban.

A hetedik nap, amikor hétszer kellett megkezdniük a várost, a papoknak hosszasan kellett megszólaltatniuk kürtjeiket, ami most már kéréllő és a mennyei ítéletet előrevetítő hang volt. Majd a frigyláda előtt és után haladó izraeliták hangos kiáltásban törtek ki. Jerikó falai pedig az angyalok érintésére leomlottak, és Izrael győzelmet aratott.

A frigyláda megérkezésének leírásában – ami Jahvénak, mint Jeruzsálem Királyának a megkoronázását jelképezte – fel van jegyezve annak a hét papnak a neve, akiknek fújniuk kellett a kürtjeiket (1Krón 15:24-28). A száműzetés után pedig, amikor felavatták Jeruzsálem belső várfalát, a ceremónia leírásában ismét hét trombitáló pap neve van feljegyezve (Neh 12:41).

E történelmi képek alapján az apokaliptikus jövendölésben felbukkanó hét trombitaszó jelképvilága egyre érthetőbbé válik. A pogány rendszerek bukását és Isten népének győzelmét hirdetik. A hetedik trombitaszó idején erőteljes hangon hirdetik Krisztus örök országát és az utolsó ítéletet, mely jutalmat hoz a hűségeseknek, és büntetést a hitetleneknek (Jel 11:15-18).

Véletlen talán, hogy a drámai sorozat végén (Jel 11:19), amikor felharsan a hetedik trombita hangja, kitarul a mennyei Szentély, s mennyei vilámlások, mennydörgések, földrengés és jégeső kíséretében láthatóvá válik a Szövetség Ládája? Mi más jelenthetne ez a jelenet, ha nem Isten ítéletét?

Az Ő szövetségének ládája

Egyházi zsargonban gyakran beszélünk a Tízparancsolatról, vagy csak egyszerűen a nagybetűs Törvényről. Nincs ebben semmi kivetnivaló, amíg ez az egyezményes kifejezésmód közöttünk. Viszont, amikor a Bibliát olvassuk, tudnunk kell, hogy a bibliai szerzők ebben az értelemben is eltérő nyelvezetet használtak. Mint minden zsidó, ők is, amikor a Törvényre utalnak, vagy Mózes törvényéről, vagy a Bibliáról, vagy a zsidó vallásról beszélnek.

Másfelől pedig, a Biblia szerzői a Tízparancsolatot a következő kifejezésekkel illetik: Szövetség,⁹ Szövetségnek Igéje,¹⁰ Szövetség Szavai, a Tízparancsolat,¹¹ vagy a Bizonyoságtétel, vagyis a Szövetség írott okmánya.¹² Ezért nevezi még a Jelenések könyve is a frigyládát a „Szövetség” ládájának, a mennyei templomot pedig – ugyan ezen megfontolásból – a „Bizonyoságtétel sátora” (Jel 15:5) névvel illeti.¹³

Fontos, hogy a Jelenések könyve a frigyládjára nem mint parancsolatokat tartalmazó ládjára, vagy dekrétumokat és törvényt tartalmazó fiókra utal. Hiszen ez a frigyláda a Bizonyoságtétel, a Szövetség – „a szövetség bárkája” –, mely egy hivatalos okirat, ami tartalmazza a szövetség feltételeit: „Ha be akarsz menni az életre...” Isten ezen okiratban foglalt elvárásai, melyeket izzó ujjával vésett a kőbe, általánosak – mint például Istent szeretni és megtartani parancsolatait (2Móz 20:6) –, de ugyanakkor sajátosak is: vallási (2Móz 20:1-11) és erkölcsi törvények (2Móz 20:12-17).

A szövetség fogalma azonban vitát szül, és minden bizonnyal az egyik legnehezebb teológiai kérdés. A hívők némelyike, ha csak Pál írásaira hagyatkozik, csupán a mózesi szövetség és a keresztény szövetség közötti ellentétet látja. A teológusok ezért osztották két nagy részre a Bibliát: Ótestamentumra és Újtestamentumra. E kifejezés görög megfelelője (*diatheké*) jelenthet szövetséget (egyezményt), de testamentumot is. A Biblia e két fő részének ellentétes megnevezései zavart kelthetnek, mivel azt is sugallhatják, hogy a Biblia héber nyelven közölt régi könyvei már nem időszerűek. Az „ő” általában a Törvény fogalmával, az „új” pedig az evangéliumával társul, ami előrelépést, emancipálódást jelentene a törvényhez, a Biblia első nagy szakaszához képest.

A szövetségek kérdése azonban ennél sokkal bonyolultabb. A Biblia mindenekelőtt sokkal több szövetségről beszél. És ha megpróbáljuk körülírni az új (keresztény) szövetség sajátosságait, és ezeket szembeállítjuk a Sínainál kötött szövetséggel, mindjárt kezdenek eltűnni a különbözőségek. Az új szövetség „jobb ígéretek alapján kötött” (Zsid 8:6,10-11), azaz: Isten maga fogja munkálni bennünk az Ő akaratát. De az Izraellel kötött szövetségek is ugyanilyen ígéreteken alapultak (5Móz 30:6; Jer 31:33; Ezék 36:27). Az izraeli szövetségnek nem emberi érdemek, hanem Isten kegyelme volt az alapja, valamint a hit, amely a szeretetteljes engedelmségben fejeződik ki.¹⁴

Azt mondjuk, hogy a régi szövetség a Sínai-hegynél kötött (2Móz 19:4-8; 24:3-8; Ésa 49:6-8), az új pedig a Golgotán (Mk 14:24; Zsid 12:24). Csakhogy a Sínainál kötött első szövetség azonnal megszakadt (2Móz 32:15-19; 5Móz 9:15-17), és Isten még ott, a hegyen újat kezdeményezett (2Móz 34; 5Móz 10:1-5).

Ezt a Sínainál kötött újabb szövetséget az izraeliták több nemzedéke áthágta, ami aztán Jeremiás korában hágott a tetőfokra, amikor Isten megszakította velük a szövetséget, és száműzetésbe engedte népét (Jer 15:1-7). Mégis, egy újabb

szövetség alapján megígérte, hogy hazahozza száműzöttjeit (Jer 31:1-2,8,10,23,31-34,38-40). Azonban minden esetben a szövetség megújításáról van szó, és nem a réginek egy könnyebbre vagy nehezebbre történő helyettesítéséről (Ezék 16:60). Pál szemléltetése ugyanazokra a parancsolatokra utal, csakhogy azok a szívbe vannak írva és nem kőtáblára (2Kor 3:3). A szövetség tartalma – az ígéretek és feltételek összessége – megmaradt (5Móz 10:4). Sőt, újból elhangzik Isten kezdetben mondott ígérete, mely szerint parancsolatait a szívbe vési, és nem csupán egy kőtáblára (5Móz 30:6; Zsolt 37:31; 40:9; 1Krón 29:19; Jer 31:33; Ezék 36:27).

Az Isten által kezdeményezett szövetségek általában „örökre” (*olam*) voltak tervezve, ami a zsidók számára jobbára a „hosszú idő” vagy a „régóta” fogalmát jelentette, némelykor pedig „mindenkor” vagy „örökre” értelmezést nyert. Ilyen örök szövetséget kötött az Úr Noéval és utódaival (az egész emberiséggel: 1Móz 9:16); Ábrahámmal és Izsákkal (1Móz 17:1-22; 1Krón 16:15-18; Zsolt 105:8-11); Áronnal és utódaival (4Móz 25:13); Dáviddal és leszármazottaival (2Sám 23:5); valamint a száműzetés után helyreállított Izraellel (Ésa 55:3; 61:8; Jer 32:40; 50:5; Ezék 16:60; 37:26). Ebben az örök szövetségben nagyon fontos szerepet kaptak a parancsolatok (Ésa 24:5), a szombat pedig sajátos módon mindkét irányban örök szövetséget jelentett: létezett már a világ teremtése óta, ugyanakkor az Istenhez tartozás jele volt a választott nép számára (2Móz 31:12-18). E szövetség tiszteletére helyezték ki minden szombaton a szentélyben a 12 új kenyeret (3Móz 24:8).

A Krisztusban megkötött szövetség megnevezése „örök szövetség” (Zsid 13:20). Ezt maga Isten rendelte el még a világ teremtése óta (Eféz 1:4-6; 1Pt 1:19-21), és örökké létezni fog (Eféz 2:4-10). Ezért tehát az igazi kegyelem evangéliumának megnevezése is „örök” (Jel 14:6). Az Üdvözítő nevét egy örökkévalóságon át fogja dicsőíteni az egész világegyetem (Jel 5:8-14). A Sínai-hegynél megújított szövetség is úgy rendeltetett, hogy „ezer nemzetségig” tartson (1Krón 16:15), ami legalább 20.000 évet jelent, vagyis mondhatni, hogy „örök” (1Krón 16:17; Zsolt 111:9; Ésa 24:5). Nem csoda, hogy az utolsó nemzedék, mely megszabadul ettől a világtól, a „Mózes és a Bárány énekét” zengi (Jel 15:3), mert aki megveti Mózeszt, megveti Krisztust is (Lk 16:29-31; Jn 5:47), és aki azt hiszi, hogy elfogadja Mózeszt, de megveti Krisztust, az ítéletkor az a Mózes fog ítéletet mondani felette (Jn 5:45-46), aki Krisztussal az evangéliumról beszélgett (Lk 9:30-31).

Mivel Izrael nem csak Isten lelki országa volt, hanem egy földi állam is, amelynek polgári törvényekre és büntetőtörvényekre is szüksége volt, a szövetség áthágása Isten kinyilatkoztatott akaratára alapján polgári büntetést – és még halálbüntetést – is maga után vont (5Móz 17:2-7; Józs 7:11,15 stb.). A teokrácia (államvallás) a mózesi szövetség sajátossága, mely az új szövetségben már elveszti legitimitását, mivel az előbbi nem tett eleget elvárt rendeltetésének (Lk 20:25; Jn 6:15; 7:6; 18:36). Végül azonban a mennyei ítélet meghozza majd az új szövetség áldásait és büntetéseit, amelyek sokkal nagyobbak lesznek az előbbi szövetség áldásainál és büntetéseinél (Zsid 10:28-29; 12:18-29).

A világ Megváltója annak az új szövetségnek a testet öltése, amelyet Isten akart megkötni minden néppel – nem csupán Izraellel. A Messiás a Dáviddal kötött szövetség igazolását jelenti (Ésa 42:6; 49:7-26; 55:3). Ez a messiási szövetség lett megígérve előbb Izraelnek, később azonban az egész világ számára hirdettetett (Dán 9:24,27; Zak 9:10-11). A Messiásra úgy vártak, mint ennek a szövetségnek a Hírnökére és Közbenjárójára (Mal 3:1). Jézus megértette, hogy küldetése egy új szövetség megkötését jelenti Izraellel és az összes néppel.¹⁵ Minden szövetség előbb Izraelhez szólt (Róm 9:4; Jn 4:22). Isten terve az volt, hogy a szövetség – beleértve a szombatot, de a mózesi szertartásokat is – a keresztény korszak előtt terjedjen ki más népekre is (Ésa 56:1-8; 66:19-23; Zak 14:16:21). A ceremóniális törvények (szertartások, ünnepek stb.), amelyek jobbára a templomtól és a papságtól függtek, majd csak Krisztusban vesztették el érvényességüket.

A 119. zsolttár, amely az Úr Törvénye iránti szenvedély zsolttára, nem farizeusi képmutatás a templomban, hanem az öröm és az élet értelmének himnusza, amely öröm az Isten Törvénye iránti tisztelet gyümölcse. Ezt hangoztatja az első zsolttár is (Zsolt 1:2; vö. Józs 1:8). A zsolttáros határozott választóvonalat húz meg azok között, akik rendelkeznek azzal a kegyelemmel, mellyel örömet lelik az Úr Törvényében, és azok között, akiknek a lelki dolgokra vonatkozóan „kövér az ő szívük, mint a háj” (Zsolt 119:70). Az igazi kegyelem nem ment fel az engedelmesség alól, hanem nemes ösztönzést és isteni erőt kölcsönöz, hogy betölthessük a törvényt, de ugyanakkor teljes megbocsátást nyújt múltban elkövetett bűneinkért, és elfedezi a jelen hiányosságait és kudarcait.¹⁶

Függetlenül attól, hogy hogyan kellene értelmezni a szövetségek kérdését, nyilvánvaló, hogy a Jel 11:19 versében leírt jelenet, amely kinyilat-

AZ IGAZI KEGYELEM NEM MENT FEL AZ ENGEDELMESSÉG ALÓL, HANEM NEMES ÖSZTÖNZÉST ÉS ISTENI ERŐT KÖLCSÖNÖZ, HOGY BETÖLTHESÜNK A TÖRVÉNYT, DE UGYANAKKOR TELJES MEGBOCSÁTÁST NYÚJT MÚLTBAN ELKÖVETETT BŰNEINKÉRT, ÉS ELFEDEZI A JELEN HIÁNYOSSÁGAIT ÉS KUDARCAIT.

**HABÁR ÉRDEMÜNK
NINCS AZ ÜDVÖS-
SÉG MEGSZER-
ZÉSÉBEN, MÉGIS
KÖTELESSÉGÜNK
HATÉKONNYÁ
TENNI AZT AZ ÉLE-
TÜNKKEL, MIVEL
ISTEN MUNKÁLJA
BENNÜNK (DE
NEM NÉLKÜLÜNK)
AZ AKARATOT ÉS
A VÉGHEZVITELT
ÚGY, AHOGY
JÓNAK LÁTJA.**

koztatja a „szövetségnek ládáját”, mindannyiunkra vonatkozik. Ha a mennyei templom az új szövetség temploma (Zsid 9:1,15,24; 12:24), akkor melyik szövetségre utal Jel 11:19 versében a „szövetségnek ládája”?

Nem szabad figyelmen kívül hagynunk, hogy Pál szembeállítja az ó és az új szövetséget, viszont nem itt szeretnék ezzel a kérdéssel foglalkozni. Pál vitázó stílusa, retorikája és sok esetben szélsőséges logikája ellentmondásos helyzeteket teremt, írásainak tanulmányozása olyan nehézségeket vet fel, amelyeket a teológusok még nem tudtak kellőképpen megfejteni. Péter figyelmeztet, hogy a hamis tanítók, a „tudatlanok és állhatatlanok” (2Pt 3:16) elferdítik a Szentírás általános értelmezését, de főleg a Pál írásait, és meggondolatlanul éppen a nehezen érthető dolgok felé fordulnak – „a maguk vesztére”.

Ennek elégséges figyelmeztetésnek kellene lennie mindazok számára, akik Pált úgy képzelelik el, mint kánont a kánonban – vagyis a Szentírás többi része végső tekintélyének –, s ezért csak szelektíven és önkényesen idézik szavait, mintegy ellentétbe állítva azokat a Biblia többi részével. Pálhoz hasonlóan az igazi bibliakutató a régit és az újat is egyaránt feltárja (Mt 13:52), az ígéreteket és a feltételeket is; a kegyelmet és a bűn feletti erőt is; a hitet és a hit cselekedeteit is. Azt fogja olvasni, hogy senki sem igazul meg a Törvény vagy a cselekedetek által (Róm 3:20,28; 4:2; Gal 2:16), de azt is, hogy a Törvényt betöltve, és nem csak hallgatva igazulunk meg (Róm 2:13,15), vagyis, csakis akkor, ha hitünk cselekedetekben jut kifejezésre (Jak 2:21-24).

Az üdvösség Isten ajándéka, amit kegyelem és hit által nyerünk, és nem tőlünk származik (Eféz 2:8), vagyis nem „érdemszerző” cselekedeteink által, amelyekkel nem kérkedhetünk (Eféz 2:9). Az igazi, az Isten által előkészített cselekedetek (Eféz 2:10) a hit cselekedetei. S habár érdemünk nincs az üdvösség megszerzésében, mégis kötelességünk hatékonyá tenni azt az életünkkel (Fil 2:12), mivel Isten munkálja bennünk (de nem nélkülünk) az akaratot és a véghezvitelt úgy, ahogy jónak látja (Fil 2:13).

Nem abban különbözik az ó szövetség az új-tól, hogy a régi „dekalóg” az új pedig „monológ”; vagy hogy az előbbit lejegyezték, az utóbbinak pedig csak lelki vonatkozása van. A különbség a következő: az ó szövetség egy teokratikus rendszert teremtett (államvallás), amelyben külső nyomásra lett megkövetelve a törvény, és az embernek kötelessége volt alávetnie magát a Törvénynek még akkor is, ha nem volt hite vagy kedve hozzá (kü-

lönben az életével fizetett!). Akaratán kívül megtélték körül még gyerekkorában, úgy nevelték, hogy alávesse magát az igaz hitnek, a nemzetnek és a Tóra betűjének. Ez volt a mózesi, Izraelnek adott vallás; és lényegében ilyen minden nemzeti, törzsi, legalista vallás, még ha a körülmetélés helyett a gyermekkeresztséget vagy más szertartást is ír elő.

Ezzel szemben azonban az új szövetség a Lélek szívben lakozásán alapszik, ami megtermi az igazi indítékokat: a hitet és a szeretetet. Isten csak ilyen indítékokat és lelkületet fogad el. Ez az igazi, személyes vallás. Nem vele születünk, és nem kapjuk meg egy varázslatos infúzió által. Ha élni akarunk, akkor „újja kell születnünk”.

Izrael népének szüksége volt a Törvény betűjének régi szövetségére, vagyis a teokratikus rendszerre. Máshogy nem lehetett volna üdvösségre vezetni és nevelni, csak a Törvény pedagógiája által. Szükség volt a Törvény oltalmazó korlátjára (Gal 3:22-24), hogy a Krisztus előtt élt zsidó vagy bármilyen hívő ember Istenhez közeledhessen. Az új szövetség azonban meghaladja a teokratizmus, a kikényszerített engedelmesség és a tömegvallás rendszerét. Ez a szövetség a szív kőtábláira írt törvény eszményképét alkotja meg. Nem egy másik törvényt, egy lerövidített Tízparancsolatot, annak csonkított és félremagyarázott vázlatát, hanem a Tízparancsolatot, amely maga a Törvény lényege és összefoglalása.

Az új szövetség jobb, de nem azért, mert nincs benne a tized és a Tízparancsolat, s ezáltal könnyebbnek tűnik. Nehezebb szeretni a felebarátot, még ha nem is rokonszenves számodra, vagy őszintén szeretni Istent bármilyen helyzetben, mint tizedet adni vagy nem imádni a bálványokat. Valójában, ha elfogadjuk Isten szeretetét, eleget teszünk parancsolatainak, mivel akkor már „az Ő parancsolatai nem nehezek”.¹⁷ Az új szövetség azért jobb, mert „jobb ígéretet alapján kötött” (Zsid 8:6). Itt van tehát a különbség: az ígéretekben és nem a parancsolatokban.

Ha a kereszténység a mózesi törvényből nem örökölte volna a teljes Tízparancsolatot, akkor ez azt jelentené, hogy Mózes vallásánál alsóbbrendű lenne. Egy vallás látható értékét erkölcsi elvei adják. Ha nem látható a lelkeség, és nem mutatkozik meg erkölcsös és jó cselekedetekben, akkor mi haszna annak a vallásnak? Lehet, hogy „lelki”, de melyik léleké?

Krisztusban nem új Törvényt kaptunk, hanem „kegyelmet és igazságot” (Jn 1:17), mely kifejezés szintén az Ótestamentumból származik, ahol általában jóság (irgalom, kegyelem) és hú-

ség kifejezések alakjában tűnik fel (Zsolt 25:10; 85:10-11; 89:14-15). Jézus, az ember személyében teljesedett az isteni eszménykép és terv. Róm 8:2 versében Krisztus törvénye „a Jézus Krisztusban való élet lelkének törvénye”, amely azt eredményezi, hogy „a törvénynek (Isten törvényének) igazsága beteljesüljön bennünk, kik nem test szerint járunk, hanem Lélek szerint” (Róm 8:4). Krisztus törvénye nem más, mint Isten helyesen, a maga lelkületében értelmezett törvénye, vagyis úgy, hogy a törvény vége maga Krisztus.¹⁸ Krisz-

tus törvényének megtartása nem a Tízparancsolat hatályon kívül helyezését jelenti, hanem annak pozitív („szeresd...”) értelmezését is, nem csak negatív betartását („ne tégy...”; vö. Gal 6:2,16).

Pál azt tanítja, hogy a Tízparancsolat nem vesztíti érvényét az új szövetségben, hanem elfoglalja helyét a szívben, és nem marad csupán kívül, a kőtáblákon (Róm 8:3-4). Az apostol alábbi három kijelentésének párhuzamából kiderül, hogy csak a megújult ember tarthatja meg Isten parancsolatait:

Mert Krisztus Jézusban sem a körülmetélkedés nem ér semmit,	sem a körülmetélkedetlenség, hanem a szerelem által munkálkodó hit.	Gal 5:6
Mert Krisztus Jézusban sem a körülmetélkedés,	sem a körülmetéletlenség nem használ semmit, hanem az új teremtés.	Gal 6:15
A körülmetélkedés semmi,	a körülmetéletlenség is semmi; hanem Isten parancsolatainak megtartása.	1Kor 7:19

Jézus mondta:

„Ne gondoljátok, hogy jöttem a törvénynek vagy a prófétáknak eltörlésére. Nem jöttem, hogy eltöröljem, hanem inkább, hogy betöltsem. Mert bizony mondom néktek, míg az ég és a föld elmúlik, a törvényből egy jóta vagy egyetlen pontocska el nem múlik, amíg minden be nem teljesedik. Valaki azért csak egyet is megront e legkisebb parancsolatok közül, és úgy tanítja az embereket, a mennyeknek országában a legkisebb léssen; valaki pedig cselekszi és úgy tanít, az a mennyeknek országában nagy léssen (vö. Lk 7:28; 17:20-21; Csel 13:31). Mert mondom néktek, hogy ha a ti igazságotok nem több az írástudók és farizeusok igazságánál, semmiképpen sem mehettek be a mennyeknek országába” (Mt 5:17-20; 23:23).

A Szövetség és a Szombat

Ha a Szentírás a Teremtés könyvétől a Jelenésekig sehol sem sugallja ezen különleges törvények egyikének sem a megváltoztatását, hogy engedheti meg magának oly sok teológus, tudós, evangélista, a világ különféle egyházának lelkesze és papja azt a kijelentést, hogy a Tízparancsolat a régi szövetséghez tartozott? Vagy hogy csak úgy érvényes, ahogy azt az egyház és a hagyományok magyarázzák, megtagadva a második és a negyedik parancsolatot?! Vagy, hogy a negyedik parancsolaton (a szombat parancsán) kívül mindenik érvényes, mivel az evangéliumok a szombatot lelki értelemben magyarázzák?!

A szombat annak a jele, hogy ugyanaz az üdvösség, amely fel lett kínálva a zsidóknak, kiter-

jed a nem zsidókra is (Ésa 2:3; 51:4), és annak a biblikus teológiának a jelképe, mely összeköti az első kőtáblát (a vallási kötelességeket) a másodikkal (a társadalmi és erkölcsi kötelességekkel), és amely e két szövetséget egybefogja. Összegyűjt zsidókat és nem zsidókat egy testben, s a „pogányok” ugyanazon szövetséget kapják meg (Ésa 56:1-89; 2:3; 49:6-7; 66:19.23), ami részben már beteljesedett az apostolok munkásságában (Csel 13:14,42,44; 16:13,20-21; 17:1-2; 18:3-4), de annál inkább kell teljesednie majd az utolsó időben, mivel eközben a „bűn embere” megpróbálta meghíúsítani ezt a tervet (Dán 7:25; Jel 14:6-7,12).

A mózesi naptárban több évenkénti ünnep volt: 12–13 újhold, hét ceremoniális szombat és három zarándoklati ünnep. A ceremoniális szombatok azonban csak úgynevezett fél-szombatok jelentettek (2Móz 12:16; 3Móz 23:7-26). Még a teljesen szombati ünnep, az Engesztelés Napja sem hasonlítható a szombathoz, mivel az előbbi böjtnap volt, a szombatnak pedig örömmünnepnek kellett lennie (3Móz 15:29; 23:29; Ésa 58:13). Meglepő, hogy a minden helyre és korszakra érvényes, szövetségre utaló feltételeket összefoglaló Tízparancsolatban nem tűnik fel egyetlen mózesi ünnep sem, még legalább a sajátosan nemzeti ünnep, a Húsvét sem; de nem tűnik fel a Sátoros ünnep, a termés örömteli ünnepe sem; vagy az Engesztelés napja, amely a mennyei ítéletre is utal; sem az újhold vidám ünnepe, amely még Mózes előtt létezett. Ezzel szemben a szövetség bizonyágtételének középpontjában áll a negyedik parancsolat (a szombat parancsa), amely a második parancsolathoz hasonlóan a legterjedelmesebb

VALAKI AZÉRT CSAK EGYET IS MEGRONT E LEGKISEBB PARANC SOLATOK KÖZÜL, ÉS ÚGY TANÍTJA AZ EMBEREKET, A MENNYEKNEK ORSZÁGÁBAN A LEGKISEBB LÉSZEN; VALAKI PEDIG CSELEKSZI ÉS ÚGY TANÍT, AZ A MENNYEKNEK ORSZÁGÁBAN NAGY LÉSZEN.

**A SZOMBAT –
MINT A NAPOK
KIRÁLYNŐJE ÉS
AZ ISMÉTLŐDŐ
HÉT EMLÉKÜN-
NEPE – SZÍVÜNK,
VALAMINT AZ
EMBERTÁRSAINK-
KAL ÉS ISTENNEL
ÁPOLT KAPCSO-
LATAINK IGAZI
NEVELŐJE MARAD.**

parancsolat, ugyanakkor a népi kereszténység által legjobban meggyalázott parancsolat is.

Sokan hiszik, hogy a szombat parancsa az ószövetség különleges jele. A szombat, ami a világ teremtésekor adatot, később Izraelre lett bízva, mint egy megkülönböztető jel, a szövetség jelképe (2Móz 31:16-17). Voltak azonban a szövetségnek más jelei is, amelyek nem a világ teremtése óta léteztek, s nem voltak egyetemesek sem. Ilyen volt például az áldozati hús megszósása (3Móz 2.13), vagy a körülmetélés (amelyet Ábrahámtól örökölték, majd parancs által megújultan kapta Izrael: Csel 7:8). A világgal együtt született szombat (1Móz 2:1-3) egyszerűen nem lehet kizárólagosan csupán egy zsidó jegy.

Még a sínai szövetség utolsó nemzedékének kudarca után is (ez a nemzedék adta halálra a Messiást) érvényben maradt a Tízparancsolat azok számára, akik szövetségre léptek Krisztussal (Lk 18:20). Követői számára Krisztus a szombat parancsát is megszentelte. A görög és a legtöbb idegen nyelvű fordításban Lk 23:56 verse a következőképpen hangzik: „Megpihent a parancsolatok szerint”.¹⁹ Ugyanez a Lukács, a Biblia egyedüli nem zsidó szerzője szól nyíltan a szombat mellett, amikor Pál missziómunkájáról beszél, amit a nem zsidók között végzett (Csel 13:42-44; 16:12-13,20).

Sokatmondó az a tény, hogy a Jelenések könyvének teljes kinyilatkoztatása azon az egyetlen na-

pon történt, amely megérdemli az Úrnak Napja megnevezést (Jel 1:10).²⁰ A Jelenések könyve a szombat fontosságát hangsúlyozza. Többször utal Istenre mint Teremtőre (Jel 10:6; 14:7); többször is megemlíti, hogy Isten parancsolatai fontosak az utolsó nemzedék hívői számára; a könyvben fontos szerepet kap a hetes szám; bemutatja a hét csapást, mint a Teremtés folyamatának valóságos ellentétét; megemlíti az élő Isten pecsétjét a homlokokon, szemben a fenevad bélyegével a homlokokon vagy a kézen.

A szombat egy látható és társadalmat megosztó jel, ami magába foglalja az igazi kereszt hordozását „minden napon”, és ami sokszor azzal jár, hogy a szombat-ünneplőnek kedvezőtlen feltételek között kell megteremtene egzisztenciáját. A szombat az Úr szegényeinek kincse (Lk 9:23; Jel 13:16-17; 5Móz 8:2-3); a valódi szabadság megtapasztalása az üldözöttek és a munkában robotolók számára; a társadalmi egyenlőség és a kulturális összhang megélése az imádatban; a menny igazi előíze.

De ne essünk abba a tévedésbe, hogy a Tízparancsolatot egy a szombatról szóló új monológga redukáljuk. A Tízparancsolat a szabadulás kijelentésével kezdődik (2Móz 20:2), a szeretetből fakadó engedelmesség elvárásaival folytatódik (2Móz 20:6 – több parancsolat utal az emberekkel való kapcsolatra, mint az Istennel ápolt kapcsolatra), és végül egy olyan parancsolattal zárul, amely felelőssé tesz még a vágyainkra, indítékainkra, álmainkra és fantáziáinkra vonatkozóan is. A szombat pedig – mint a napok királynője és az ismétlődő hét emlékünnepe – szívünk, valamint az embertársainkkal és Istennel ápolt kapcsolataink igazi nevelője marad. ■

1. *Review and Herald*, 6/1854, 1. o.
2. *Counsels to Writers*, 30.1 (MS 13/1889)
3. A bibliafordítók azonban a „palota” kifejezést csak a földi királyok lakhelyére utalva említik (1Sám 1:9; 3:3; Zsolt 45:16; 144:12; Péld 30:28; 1Kir 21:1; 2Kir 20:18; Ésa 13:22; 39:7; Náh 2:6; Dán 1:4; Jél 4:5). Isten szentélyére, vagy más istenek lakhelyére vonatkozóan a „templom” kifejezést használták, mely fordítás azonban kissé félrevezethet, mivel némely esetben a Szentsátorra is utal (1Sám 3:3).
4. Jel 3:12; 7:15; 11:1-2,19; 14:15,17; 15:5-6,8; 16:1,17.
5. Jel 8:2-3,5; 14:15,17-18; 15:6,8; 16:1,17.
6. *Tapasztalatok és látomások*, 254. o.
7. A héber *hadom* szó jelentése: a király lábainak zsámolya, a trón talapzata, zsámoly, lábtartó (1Krán 28:2; Zsolt 99:5; 132:7; Ésa 66:1; Sir 2:1).
8. Itt nehéz meghatározni, hogy melyik a helyes megfogalmazás: a „megtartják az ő parancsolatait” vagy a „megmosták ruháikat”. Mindenesetre Isten törvényének a megtartása és az élet fájához való jog kifejezetten meg volt határozva már 1Móz 2–3 fejezeteiben is (lásd még 5Móz 4:1; 5:33; 8:1; Ézék 18:9,17; 20:11,13,21,25). A parancsolatok megtartására vonatkozó ismételt felhívás János egyik sajátossága (Jn 12:50; 14:15,21; 15:10,12,14; 1Jn 2:3; 3:22,24; 5:2-3; 2Jn 1:6; Jel 12:17; 14:12).
9. 5Móz 5:3; 9:9,11,15; Józs 3:6,8,11,14; 4:9; 6:6.
10. 5Móz 29:1; 29:9; 2Kir 23:3; 2Krán 34:31; Jer 11.2-3,6,8; 34:18.
11. 2Móz 34:28; 5Móz 4:13; 10:4.
12. 2Móz 25:22; 26:33-34; 30:6,26; 31:18; 32:15; 34:29; 39:35; 40:3,5,21; 4Móz 4:5; 7:89; Józs 4:16.
13. 3Móz 17:4,7-8 valamint a 2Krán 24:6 versének mintájára.
14. 5Móz 8:18; 2Krán 6:14; Neh 1:5; 9:32; Zsolt 50:5,16-17,23; 74:20; 106:45; 111:5; Ésa 50:1-17; Jer 14:20-21; Dán 4:9; Hós 6:6-7.
15. Mt 26:28; Mk 14:24; Lk 22:28; 1Kor 11:25.
16. Róm 5:20; 6:15; Eféz 1:6-7; Tit 2:11-12; 1Pt 1:2; 5:12; Júd 1:24-25.
17. Lk 1:6; Jn 14:15,21; 1Jn 2:7; 5:3; 2Jn 1:5.
18. Róm 10:4 (a görög *telos* kifejezés fordítása: „vége” – 1Tim 1:5).
19. Lásd: Biblia lui Șerban (Bukarest, 1688); NTR 2007; TOB; KJV, NAS NIV, NRS stb.
20. Görögül: *he kyriaké heméra*. Lásd 2Móz 20:10. A későbbi irodalomban a feltámadás napját nevezték így: *kyriaké* (*dominicus* – vasárnap), de János úgy utal rá, mint a munkahét „első napjára”, és nem említi megemlékezési vagy liturgiai jelentőségét (Jn 20:1,19,26; 21:1). Az „Úrnak Napja” kifejezés nem azonos az „Úr napja” kifejezéssel, amely mindenütt a Bibliában a „harag napjára” utal. Az a krisztusi megjelenés, amit János látott az Úrnak napján (Jel 1:13-17), azonos azzal, amit Dániel látott a három hétig tartó böjt és imádkozás végén (10:2-9), és ami szintén egy szombatnapon következett be.

Florin Lăiu professzor, Adventista Teológiai Intézet

FOLYTATJUK A TANULMÁNYOZÁST!

A. Olvassuk el 2Krónika 13–36, Ezsdrás 1–10, Nehémiás 1–13, Eszter 1–10 és Jób 1–15 fejezeteit. Ezek az igeszakaszok segítenek az alábbi feladatok helyes megoldásában:

1. Hány éves volt Manassé, amikor Júda királya lett, és hány évig uralkodott?
 - a. 8 éves volt, és 55 évig uralkodott;
 - b. 12 éves volt és 55 évig uralkodott;
 - c. 12 éves volt és 35 évig uralkodott.

2. Ki volt Ezsdrás?

- a. fejedelem;
- b. király;
- c. pap.

3. Milyen tisztsége volt Nehémiásnak?

- a. Artaxerxész király pohárnoka volt;
- b. pap volt Jeruzsálemben;
- c. jeruzsálemi előljáró volt.

4. Hogyan akart Hámán tisztességet szerezni Ahasvérus királynak?

- a. „Jöjjön a király és Hámán a lakomára”;
- b. „Hozzanak királyi ruhát, amelyben a király jár, és lovat, amelyen a király szokott ülni”;
- c. „A király minden szolgái... térdet hajtottak és leborultak Hámán előtt”.

5. Mi volt Jób szülőházaja?

- a. Úc földje;
- b. Úr földje;
- c. Úz földje.

B. Keresd meg az alábbi táblázatban a megfejtéseket:

1. Hadassa királyné; 2. Eszter nagybátyja;
3. Eszter férje; 4. Ahasvérus király korábbi felesége; 5. Ahasvérus király hadvezére;
6. Hadassa édesapja; 7. Eszter királyné által szervezett zsidó ünnep.

Z	R	V	A	F	L	U	D	B	G	D
D	M	Á	R	D	O	K	E	U	S	F
Ö	D	S	M	Ö	U	M	S	O	Ú	G
M	H	T	O	D	Y	Á	Z	N	D	H
A	B	I	H	A	I	L	T	Ö	Ó	N
Y	Ű	H	Á	M	Á	N	E	D	O	K
O	A	H	A	S	V	É	R	U	S	L
P	Y	O	Ö	H	Ú	B	H	N	Ú	É
Ű	M	V	P	Ú	R	I	M	H	D	Á

A NYÁJ BARÁNYKÁI
ALINA CHIRILEANU

Alina Chirileanu,
az Unió Gyermekosztályának
aligazgatója

Válaszok:

- A. 1: b (2Krónika 33:1); 2: c (Ezsdrás 10:10); 3: a (Nehémiás 1:11; 2:1); 4: b (Eszter 6:6-14); 5: a (Jób 1:1);
B. 1 - ESZTER; 2 - MÁRDOKEUS; 3 - AHASVÉRUS; 4 - VÁSTI;
5 - HÁMÁN; 6 - ABIHAIL; 7 - PÜRIM.

ITT AZ IDEJE...

... hogy egyszerű dolgokat várjunk Istentől. (Ellen G. White, *Krisztus példázatai*, 146. o.)

... hogy lágymeleg közönyünket szeretetre és buzgóságra cseréljük. (Ellen G. White, *Tanácsok a gyülekezetnek*, 67. o.)

... hogy igazi kegyességet és fedhetetlenséget ápoljunk. (Ellen G. White, *Tanácsok a gyülekezetnek*, 83. o.)

... hogy az Istentől kapott teljes világosság és erő uralja életünket. (Ellen G. White, *Az ima*, 20. o.)

... hogy Krisztus egyháza és a keresztyén a legnagyobb győzelmeket Isten kihallgató termében vívja ki, ahol kitartó hite szorosán bekapaszkodik az Ő hatalmas karjába. (Ellen G. White, *Az ima*, 75. o.)

... hogy ugyanolyan kitartóan imádkozunk a Szentlélek kitöltéséért, mint a tanítványok pünkösdkor. (Ellen G. White, *Az ima*, 119. o.)

... hogy hit által többet kérjünk, és többet kapjunk, és szorosabban dolgozzunk együtt Istennel. (Ellen G. White, *Bizonyságtételek*, 6/65. o.)

... hogy szüntelenül Jézusra tekintünk, és ismerjük fel, hogy az Ő ereje végzi el a munkát. (Ellen G. White, *Jézus élete*, 362. o.)

... hogy őszintén vágyakozzunk megtudni, hogy Isten akarata szerint mit kell cselekednünk, és cselekedeteink által Őt dicsőítsük. (Ellen G. White, *Tanácsok a gyülekezetnek*, 51. o.)

... hogy megtanuljuk a győzedelmes ima és a kétséget kizáró hit leckéjét. (Ellen G. White, *Az ima*, 75. o.)

... hogy Istennel naponta megeremjük az önmegtagadás, önfeláldozás, jótékonyág, kedvesség, szeretet, türelem, bátorság és keresztyén bizalom gyümölcseit. (Ellen G. White, *Tanácsok a gyülekezetnek*, 52. o.)

... hogy az embereket figyelmeztessük, hogy úgy fogadják el a Bibliát, amint van. (Ellen G. White, *Tanácsok a gyülekezetnek*, 62. o.)

... hogy tanuljunk meg hitet gyakorolni, és vigyük felebarátainkat a kegyelem királyi széke elé, és könyörögjünk Istenhez, hogy érintse meg szívüket. (Ellen G. White, *Tanácsok a gyülekezetnek*, 61. o.)

... az aratásnak. Az aratás biztos. Most kell erőt kifejtenetek, hogy meggazdagodjatok jó cselekedetekben. „Hogy jót tegyenek, legyenek gazdagok a jó cselekedetekben, legyenek szíves adakozók, közlők, kincset gyűjtven maguknak jó alapul a jövőre, hogy elnyerjék az örök életet.” Kérlek, atyámfi, bárhol is találtatok, tegyétek félre hűvös természeteteket. Ápoljátok magatokban a vendégszeretetet, és segítsétek a nélkülözőket. (Ellen G. White, *Jótékonyági munka*, 84. o.)

... hogy átérezzük a felelősséget és fáradozunk erősen, hogy a világ tudomására hozzuk Istennek erre az időre adott igazságait, melyeket sosem lehet elég komolyan venni. (Ellen G. White, *Bizonyságtételek*, 6/16. o.)

... hogy az imaórák legyenek a legérdekesebb összeállítások. (Ellen G. White, *Tanácsok a gyülekezetnek*, 292. o.)

... hogy törekedjünk komolyan az egységre! Imádkozunk érte, dolgozzunk érte, mert lelki egészséget, fennkölt gondolatokat, nemes jellemet és menyeyei légkört hoz magával. Képesít bennünket az önzés és gonosz gyanakvás legyőzésére, hogy felettébb diadalmaskodhassunk Krisztus által, aki szeretett bennünket és Önmagát adta érettünk. (Ellen G. White, *Tanácsok a gyülekezetnek*, 290. o.)

... hogy fegyverünket Isten Igéjének e szavai képezzék: „Így szól az Úr!” (Ellen G. White, *Tanácsok a gyülekezetnek*, 316. o.)

... hogy arra gondoljunk: a világ a külső látszat szerint ítél meg bennünket. Akik Krisztust akarják bemutatni, vigyázzanak, hogy ne nyilvánítsák ki jellemük következetlen vonásait! Mielőtt teljesen előtérbe lépünk, győződjünk meg róla, hogy a Szentlélek kiáradt-e ránk a mennyből. (Ellen G. White, *Tanácsok a gyülekezetnek*, 317. o.)

... hogy álljunk ellen Sátán erejének. Ha elkészült Isten Lelke számára az út, az áldás is jön. Sátán semmitől nem fél annyira, mint attól, hogy Isten népe minden akadályt eltávolít az útból, hogy ezáltal az Úr kitölthesse Lelkét a most még lankadó, bűnös gyülekezetre. Gonosz emberek és démonok nem állhatnak Isten művének útjába, és nem zárhatják el jelenlétét népének tagjai előtt, ha azok megadó és megtört szívvel megbánják és elhagyják bűneiket, és hit által Isten ígéreteire hivatkoznak. (Ellen G. White, *Szemelvények*, 1/124. o.)

... hogy Krisztus az emberit egyesítse az istenivel, hogy közölhesse a világgal a testté lett szeretet titkait. Beszélj róla, imádkozz érte, énekelj róla, töltsd be a világot az Ő igazságának üzenetével, és vidd el a legtávolabbi vidékekre is! (Ellen G. White, *Tanácsok a gyülekezetnek*, 59. o.)

... hogy hálát adjunk Istennek, és dicsőítsük Őt szeretetteljes jóságáért. (Ellen G. White, *Az ima*, 94. o.)

... hogy keresztyén életünk állandóan előrehaladó menetelés legyen! (Ellen G. White, *Tanácsok a gyülekezetnek*, 51. o.) ■

**ÁRON IS
MEGVEGYÉTEK AZ
ALKALMAKAT!
ȘTEFAN TOMOIAGĂ**

Ștefan Tomoiagă, a Romániai Adventista Unió elnöke

A krónikus betegségek visszafordíthatósága és életmód-orvoslás

Egészséget, gyógyulást és reményt nyújtva

54365

Európai Egészségügyi Konferencia, II. kiadás

Bukarest, Románia / 2018. Április 17–21.

A BEIRATKOZÁSOK 2017. SZEPTEMBER 1-JÉTŐL KEZDŐDNEK

european-health-conference.org